

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DOPAD DROGOVÉ KRIMINALITY NA
BEZPEČNOST A VEŘEJNÝ POŘÁDEK V
HLAVNÍM MĚSTĚ PRAZE**

Autor práce: Monika Chyšková, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Ing. Karolina Brinzíková

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2026

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Monika Chyšková, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce:

Dopad drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek v hlavním městě Praze

Název bakalářské práce v anglickém jazyce:

The Impact of Drug-Related Crime on Security and Public Order in the Capital City of Prague

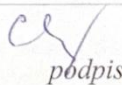
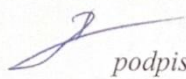
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Ing. Karolina Brinzíková

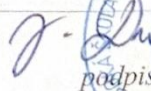
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2025

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je komplexně posoudit dopady drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek na území hlavního města Prahy a zhodnotit zkušenosti a názory příslušníků Policie České republiky, kteří se s touto problematikou v praxi setkávají.

Student: Monika Chyšková, DiS.	2. 12. 2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: Ing. Karolina Brinzíková	2. 12. 2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	11. 12. 2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	11. 12. 2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20. 12. 2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Karolině Brinzíkové za její odborné vedení, cenné rady, připomínky a čas, který mi věnovala při zpracování této práce.

Dále děkuji příslušníkům Policie České republiky, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření a poskytli mi tak důležitá data pro praktickou část práce.

V neposlední řadě patří mé poděkování rodině a partnerovi za jejich podporu a trpělivost během celého studia.

ABSTRAKT

CHYŠKOVÁ, M. *Dopad drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek v hlavním městě Praze: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 65 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karolina Brinzíková

Klíčová slova: drogová kriminalita, drogy, bezpečnost, veřejný pořádek, Policie České republiky, prevence kriminality, legislativa

Bakalářská práce se zabývá problematikou drogové kriminality a jejím dopadem na bezpečnost a veřejný pořádek v hlavním městě Praze. Cílem práce je komplexně posoudit vliv drogové kriminality na městské prostředí a zároveň analyzovat zkušenosti příslušníků Policie České republiky s touto problematikou v praxi. Teoretická část práce se zaměřuje na vymezení základních pojmů souvisejících s drogami, jejich klasifikaci podle účinků, původu a právního postavení. Dále se věnuje charakteristice drogové kriminality, jejím příčinám a legislativnímu rámci v České republice. Pozornost je věnována také dopadům drogové kriminality na bezpečnost společnosti a narušování veřejného pořádku. Praktická část je založena na kvantitativním výzkumu realizovaném formou dotazníkového šetření mezi příslušníky Policie České republiky působícími na území hlavního města Prahy. Výsledky šetření přinášejí přehled o zkušenostech policistů s drogovou kriminalitou, její četností, nejčastějšími formami a vnímáním účinnosti současných opatření. Závěrem práce jsou shrnuty klíčové poznatky, které poukazují na význam drogové kriminality jako faktoru ovlivňujícího bezpečnostní situaci ve městě a zdůrazňují potřebu efektivní prevence a represivních opatření.

ABSTRACT

CHYŠKOVÁ, M. *The Impact of Drug-Related Crime on Security and Public Order in the Capital City of Prague: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 66 pp. Supervisor: Ing. Karolina Brinzíková

Key words: drug-related crime, drugs, security, public order, Police of the Czech Republic, crime prevention, legislation

This bachelor thesis deals with the issue of drug-related crime and its impact on security and public order in the capital city of Prague. The main aim of the thesis is to comprehensively assess the influence of drug-related crime on the urban environment and to analyse the experience of members of the Police of the Czech Republic with this issue in practice. The theoretical part focuses on defining the basic concepts related to drugs, their classification according to effects, origin, and legal status. It also describes drug-related crime, its causes, and the legislative framework in the Czech Republic. Attention is further paid to the impact of drug-related crime on public safety and the disruption of public order. The practical part is based on quantitative research conducted in the form of a questionnaire survey among members of the Police of the Czech Republic operating in the capital city of Prague. The results provide an overview of police officers' experience with drug-related crime, its frequency, most common forms, and their perception of the effectiveness of current measures. The conclusion summarizes the key findings, which highlight the importance of drug-related crime as a factor influencing the security situation in the city and emphasize the need for effective preventive and repressive measures.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
1.1 Metodika zpracování práce	11
1.2 Struktura bakalářské práce	12
2 Drogy a jejich rozdělení	13
2.1 Vymezení pojmu droga.....	13
2.2 Rozdělení drog podle účinků	14
2.2.1 Stimulanty	14
2.2.2 Tlumiče (depresanty)	15
2.2.3 Halucinogeny	16
2.3 Rozdělení drog podle původu	16
2.3.1 Přírodní drogy	17
2.3.2 Syntetické a polosyntetické drogy	18
2.4 Legální a nelegální drogy.....	20
3 Drogová kriminalita a její příčiny	23
3.1 Vymezení drogové kriminality	25
3.2 Příčiny drogové kriminality	26
4 Legislativní rámec drogové kriminality v České republice	29
4.1 Zákon o návykových látkách	29
4.2 Trestní zákoník a drogové trestné činy	30
4.3 Přestupkové právo a drogy.....	33
5 Dopady drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek	36
6 Role Policie České republiky při potírání drogové kriminality	40
6.1 Specializované útvary Policie ČR.....	40
6.2 Preventivní a represivní opatření	42
7 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření.....	44

7.1	Tvorba dotazníku	44
7.2	Výsledky	45
	Závěr	62
	Seznam použitých zdrojů	64
	Seznam zkratk	66
	Seznam grafů a obrázků	67
	Přílohy	69

Úvod

Problematika drog představuje v současné společnosti významné sociální i bezpečnostní téma, které se dotýká širokého spektra obyvatelstva. Užívání návykových látek může mít závažné důsledky nejen pro samotného jedince, ale také pro jeho rodinu, okolí a v širším kontextu i pro celou společnost. Drogy jsou často spojovány s řadou negativních jevů, mezi které patří například zdravotní komplikace, sociální problémy, narušování veřejného pořádku či různé formy kriminality. Z tohoto důvodu je drogová problematika dlouhodobě předmětem zájmu odborníků z oblasti bezpečnostního managementu, zdravotnictví, sociální práce i veřejné správy.¹²

V posledních letech dochází k proměnám drogové scény, a to jak z hlediska dostupnosti jednotlivých látek, tak z hlediska výskytu nových syntetických drog. Tyto změny představují nové výzvy nejen pro preventivní programy, ale také pro práci bezpečnostních složek, které se s drogovou problematikou setkávají při výkonu své služby. Policie České republiky hraje v oblasti potírání drogové kriminality významnou roli, a to zejména v rámci odhalování trestné činnosti související s výrobou, distribucí a držením nelegálních návykových látek.³

Cílem této bakalářské práce je přiblížit problematiku aktuálních drog a zároveň analyzovat zkušenosti příslušníků Policie České republiky s touto problematikou při výkonu služby. Práce je rozdělena na dvě hlavní části – teoretickou a praktickou. Teoretická část se zaměřuje na vymezení základních pojmů souvisejících s drogami, jejich klasifikaci, účinky jednotlivých návykových látek a dopady jejich užívání na jedince i společnost. Součástí této části je také stručné přiblížení legislativního rámce týkajícího se drogové problematiky v České republice.

Praktická část práce je založena na dotazníkovém šetření, které bylo realizováno mezi příslušníky Policie České republiky sloužícími na území hlavního města Prahy. Cílem tohoto šetření bylo zjistit jejich zkušenosti s drogovou problematikou, frekvenci setkávání se s drogovými delikty a jejich názory na výskyt a vývoj drog v praxi policejní

¹ KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Monografie. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

² GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

³ Český statistický úřad. *Statistiky kriminality* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

služby. Získaná data jsou následně analyzována pomocí grafů a jejich slovního vyhodnocení.

Výsledky výzkumu mohou přispět k lepšímu pochopení toho, jak příslušníci Policie České republiky vnímají drogovou problematiku v každodenní praxi a s jakými typy drog či drogové kriminality se nejčastěji setkávají.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je komplexně posoudit dopady drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek na území hlavního města Prahy. Dílčím cílem je zhodnotit zkušenosti a názory příslušníků Policie České republiky na rozsah drogové kriminality, její projevy v městském prostředí a účinnost opatření zaměřených na její potírání.

Na základě stanoveného cíle byly formulovány následující dílčí cíle:

- charakterizovat drogovou kriminalitu a její základní formy,
- analyzovat příčiny vzniku a šíření drogové kriminality,
- popsat legislativní rámec drogové kriminality v České republice,
- identifikovat hlavní dopady drogové kriminality na veřejný pořádek a bezpečnost,
- vyhodnotit názory příslušníků Policie ČR na efektivitu současných opatření.

1.1 Metodika zpracování práce

Bakalářská práce je zpracována na základě kvalitativních a kvantitativních metod výzkumu. V teoretické části je využita metoda analýzy odborné literatury, právních předpisů, odborných studií a dostupných statistických dat vztahujících se k problematice drogové kriminality.

Praktická část práce je založena na kvantitativním výzkumu formou dotazníkového šetření. Dotazník byl zaměřen na příslušníky Policie České republiky působící v hlavním městě Praze. Otázky se soustředily na jejich osobní zkušenosti s drogovou kriminalitou, vnímání jejího dopadu na veřejný pořádek a bezpečnost a na hodnocení účinnosti preventivních a represivních opatření.

Získaná data byla následně statisticky zpracována a vyhodnocena pomocí základních metod popisné statistiky. Výsledky jsou přehledně prezentovány formou tabulek a grafů a dále interpretovány v kontextu stanovených cílů práce.

1.2 Struktura bakalářské práce

Bakalářská práce je členěná do sedmi hlavních kapitol. První kapitola vymezuje cíl a metody práce. Druhá kapitola se věnuje drogám a jejich rozdělení. Třetí kapitola se zaměřuje na drogovou kriminalitu a její příčiny. Čtvrtá kapitola popisuje legislativní rámec drogové kriminality v České republice. Pátá kapitola analyzuje dopady drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek. Šestá kapitola je zaměřena na roli Policie České republiky při potírání drogové kriminality. Sedmá kapitola obsahuje vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření. Práce je zakončena závěrem, který shrnuje dosažené poznatky.

2 Drogy a jejich rozdělení

Drogy představují látky, které po vniknutí do lidského organismu ovlivňují jeho psychické nebo fyzické funkce. Jejich užívání může vést ke změnám vnímání, nálady, chování a v dlouhodobém horizontu i k rozvoji závislosti. Drogová problematika je úzce propojena s kriminalitou, zdravotními riziky i sociálními dopady, což z ní činí významný bezpečnostní problém.⁴

V odborné literatuře neexistuje jednotná definice pojmu droga, nicméně nejčastěji jsou drogy chápány jako omamné a psychotropní látky, které mohou vyvolat stav závislosti a negativně ovlivňovat jedince i společnost. Pro účely této bakalářské práce jsou drogy rozdělovány podle jejich účinků, původu a právního postavení.⁵

2.1 Vymezení pojmu droga

Pojem „droga“ je v současné době široce diskutován a jeho jednoznačná definice představuje značnou výzvu, neboť se protínají různé perspektivy - lékařské, sociologické, právní, historické a kulturní. V nejužším slova smyslu se droga chápe jako jakákoli látka, která po vpravení do živého organismu mění jednu nebo více jeho funkcí, a to včetně duševních procesů.⁶⁷

Z farmakologického a medicínského hlediska se drogou rozumí psychoaktivní látka, která primárně ovlivňuje centrální nervový systém, mění vnímání, myšlení, náladu, vědomí a chování. Důležitým aspektem je potenciál vyvolat psychickou nebo fyzickou závislost a rozvoj tolerance. Z tohoto pohledu zahrnuje širokou škálu látek, od legálních farmak (některá sedativa, hypnotika, analgetika) až po nelegální stimulanty, depresanty a halucinogeny. Ne každá psychoaktivní látka je však automaticky vnímána jako „droga“ v sociálním nebo právním kontextu.⁸⁹

Sociologický a společenský pohled na drogu je širší a reflektuje kulturní, historické a sociální faktory. V tomto kontextu je droze často přisuzován negativní

⁴ KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Monografie. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁵ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

⁶ NUTT, David. *Drugs without the hot air*. UIT Cambridge, 2012. 352 pp. ISBN 0857844962.

⁷ KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Monografie. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁸ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

⁹ JOHN, Radek a PRESL, Jiří. *Drogy: 106 otázek a odpovědí*. Praha: Medea Kultur, 1996. 83 s.

význam spojený se zneužíváním, závislostí a společenskými problémy. Droga je vnímána jako látka, která je společností stigmatizována a jejíž užívání je odsuzováno, často nezávisle na jejím skutečném farmakologickém profilu. Marečková poukazuje na to, že společenské vnímání a definice drog se v průběhu času a napříč kulturami mění, což ovlivňuje i přístup k regulaci a prevenci.¹⁰

Pro potřeby této práce je tedy droga chápána v komplexním smyslu, integrujícím medicínské poznatky o psychoaktivních látkách s jejich právní regulací a společenským vnímáním. Je to jakákoli látka, jenž ovlivňuje centrální nervový systém, má potenciál k rozvoji závislosti, a která je současně v České republice předmětem právní regulace jako omamná nebo psychotropní látka dle platné legislativy, a to s ohledem na její společensky nežádoucí dopady. Toto vymezení je klíčové pro analýzu drogové kriminality, neboť ta je přímo navázána na nelegální nakládání s těmito látkami a jejich negativní důsledky pro jedince i celou společnost.¹¹

2.2 Rozdělení drog podle účinků

Jedním z nejčastějších způsobů klasifikace drog jejich rozdělení podle účinků na lidský organismus. Toto členění umožňuje lépe pochopit jejich rizika a dopady na chování uživatelů.¹²

2.2.1 Stimulanty

Stimulanty představují skupinu psychoaktivních látek, které primárně ovlivňují centrální nervový systém (CNS) způsobem, jenž vede ke zvýšení bdělosti, energie, pozornosti a psychomotorické aktivity. Jejich účinek je dán stimulací produkce a uvolňování neurotransmiterů, jako jsou dopamin, noradrenalin a serotonin, což vede k pocitům euforie, snížení únavy a potlačení chuti k jídlu. Mezi nejznámější stimulanty zneužívané v kontextu drogové kriminality patří pervitin (metamfetamin) kokain, amfetaminy a extáze (MDMA).¹³

¹⁰ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. Drogy – otázky a odpovědi: Otázky a odpovědi. Praha: PORTÁL s. r. o, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

¹¹ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. Drogy – otázky a odpovědi: Otázky a odpovědi. Praha: PORTÁL s. r. o, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

¹² GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

¹³ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

Účinky stimulantů se projevují jak na psychické, tak na fyzické úrovni. Uživatelé pocítují příval energie, zvyšuje se jejich sebevědomí, mizí pocity únavy a spánku a dochází k nárůstu srdeční frekvence, krevního tlaku a tělesné teploty. Dlouhodobé užívání a závislost na stimulantech s sebou nesou vážná zdravotní rizika, včetně kardiovaskulárních problémů, podvýživy, těžkých psychóz připomínajících schizofrenii (tzv. toxická psychóza), paranoidních stavů a agresivního chování. Tyto stavy mohou mít přímý dopad na veřejný pořádek a bezpečnost, neboť osoby pod vlivem stimulantů mohou být nepředvídatelné a nebezpečné pro své okolí. V kontextu drogové kriminality se stimulanty často objevují v souvislosti s nelegální výrobou (např. pervitin v domácích laboratořích), distribucí a prodejem, což generuje značné finanční zisky pro organizované zločinecké skupiny. Navíc, potřeba získat finanční prostředky na obstarání drogy může vést k páchání sekundární kriminality, zejména majetkové povahy.¹⁴

2.2.2 Tlumiče (depresanty)

Tlumiče, známé též jako depresanty, představují skupinu psychoaktivních látek, jejichž hlavním účinkem je zpomalení aktivity centrálního nervového systému. To vede k pocitům uvolnění, úzkosti, ospalosti a v některých případech euforie a analgezie. K významnějším depresantům v oblasti drogové problematiky patří opiáty a opioidy (například heroin, morfin, kodein, fentanyl), benzodiazepiny (léky na úzkost a spánek), barbituráty a alkohol. Mechanismus účinku depresantů spočívá v ovlivnění neurotransmiterových systémů, zejména zvýšením aktivity GABA, což vede k inhibici nervových signálů.¹⁵

Psychické a fyzické projevy užívání tlumičů zahrnují snížení psychomotorického tempa, zklidnění, zmírnění bolesti, útlum úzkosti a potlačení emocí. Vysoké dávky mohou vést k útlumu dechového centra, kómatu a smrti předávkováním, což představuje jedno z nejvážnějších rizik spojených s touto skupinou látek. Rozvoj fyzické a psychické závislosti na tlumičích je velmi častý a abstinenční příznaky bývají intenzivní a potenciálně život ohrožující. Drogová kriminalita spojená s tlumiči zahrnuje nejen jejich nelegální výrobu, distribuci a prodej, ale také zneužívání léků na předpis. Osoby závislé na depresantech jsou často motivovány k páchání majetkové trestné činnosti, aby získaly

¹⁴ KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Monografie. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

¹⁵ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. Drogy – otázky a odpovědi: Otázky a odpovědi. Praha: PORTÁL s. r. o, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

prostředky na nákup drog, nebo se pod vlivem látek stávají oběťmi či pachateli jiných trestných činů, včetně nehod způsobených pod vlivem.¹⁶

2.2.3 Halucinogeny

Halucinogeny jsou skupinou psychoaktivních látek, které primárně vyvolávají změny ve vnímání, myšlení a emocích, aniž by docházelo k výraznému stimulačnímu nebo tlumivému účinku na CNS obvyklém slova smyslu. Jejich hlavní charakteristikou je schopnost indukovat halucinace, iluze a zkreslené vnímání reality. Mezi klasické halucinogeny patří LSD (diethylamid kyseliny lysergové), psilocybin (obsažený v některých houbách), meskalin a DMT. Do této kategorie se někdy řadí i látky s disociativními účinky, jako je ketamin nebo PCP, a v některých kontextech i konopí při vyšších dávkách.¹⁷

Účinky halucinogenů jsou značně individuální a závisí na řadě faktorů, včetně dávky, psychického stavu uživatele a prostředí, ve kterém je droga užívána. Mohou zahrnovat intenzivní vizuální, sluchové či hmatové halucinace, synestazie (mísení smyslu), zkreslené vnímání času a prostoru, změny v náladě (od euforie po paniku) a hluboké introspektivní zážitky. Ačkoli halucinogeny obvykle nevyvolávají silnou fyzickou závislost, existuje riziko psychické závislosti, a především možnost prožívání tzv. "bad tripů" (nepříjemných, děsivých zážitků), které mohou vést k akutním psychotickým stavům, panickým atakám nebo zhoršení preexistujících mentálních poruch. Z hlediska drogové kriminality je významná nelegální výroba a distribuce halucinogenních látek. Přímá souvislost s násilnou kriminalitou je méně častá než u jiných typů drog, avšak intoxikace halucinogeny může vést k nepředvídatelnému chování, zmatenosti a riziku sebepoškození nebo ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti v důsledku zkresleného vnímání reality.¹⁸

2.3 Rozdělení drog podle původu

Kromě klasifikace drog podle jejich farmakologických účinků je pro komplexní pochopení problematiky drogové kriminality a mechanismů kontroly nelegálních látek

¹⁶ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

¹⁷ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Monografie. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

¹⁸ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

klíčové také jejich rozdělení podle původu. Tato kategorizace umožňuje rozlišovat mezi substancemi získanými přímo z přírodních zdrojů a těmi, které jsou výsledkem složitých chemických procesů. Rozlišení mezi přírodními, polosyntetickými a syntetickými drogami má zásadní význam pro strategie prevence, represe i léčby, neboť každý typ drog s sebou nese specifické výzvy v oblasti výroby, distribuce a jejich dopadů na uživatele a společnost.¹⁹

2.3.1 Přírodní drogy

Přírodní drogy jsou látky, které jsou získávány přímo z rostlinných či houbových zdrojů a které si zachovávají svou původní chemickou strukturu, nebo jsou zpracovány jen minimálně, například sušením či extrakcí. Jejich psychoaktivní účinky jsou dány přirozeně se vyskytujícími alkaloidy, kanabinoidy nebo jinými chemickými sloučeninami, které rostliny či houby produkují. Tyto látky byly v mnoha kulturách používány po staletí, a to jak pro rituální, tak i pro léčebné účely, než byly globálně kriminalizovány.²⁰

Mezi nejznámější přírodní drogy patří:

- Konopí (*Cannabis sativa/indica*): Z listů, květů a pryskyřice konopí se získávají marihuana a hašiš. Jejich hlavní psychoaktivní složkou je tetrahydrokanabinol (THC), který ovlivňuje vnímání, náladu a motoriku. Konopí je jednou z nejrozšířenějších nelegálních drog na světě a jeho pěstování a distribuce tvoří významnou část drogové kriminality.^{21,22}
- Opium: Získává se z nezralých makovic máku setého (*Papaver somniferum*). Obsahuje řadu alkaloidů, z nichž nejvýznamnější jsou morfin a kodein. Opium je základem pro výrobu dalších, silnějších, polosyntetických drog. Jeho pěstování a distribuce jsou zdrojem značných

¹⁹ NEŠPOR, Karel. *Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. Ilustrace Irena ŠAFRÁNKOVÁ. Praha: Sportpropag, 1995. 160 s.

²⁰ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

²¹ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. *Drogy – otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

²² MIOVSKÝ, Michal. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008. 548 s. ISBN 978-80-247-0865-2.

zisků pro organizovaný zločin, zejména v oblastech jako je Zlatý trojúhelník či Zlatý pŮlměsíc.²³

- Koka (*Erythroxylum coca*): Z listů koky se extrahuje kokain. Žvýkání listů koky je tradiční praxe v některých jihoamerických kulturách, avšak chemická extrakce kokainu vede k látce s výrazně silnějšími stimulačními účinky a vysokým potenciálem závislosti. Kokainová kriminalita je celosvětově propojená s mezinárodním pašováním a organizovaným zločinem.²⁴
- Lysohlávky (*Psilocybe* spp.): Určité druhy hub obsahují psilocybin a psilocin, látky s halucinogenními účinky. Jejich sběr a užívání jsou v mnoha zemích nelegální, ačkoliv představují odlišnou kategorii než masově produkováné nelegální drogy.²⁵

Výroba přírodních drog často souvisí s rozsáhlými zemědělskými plochami a pašeráckými cestami, což představuje specifické výzvy pro donucovací orgány.

2.3.2 Syntetické a polosyntetické drogy

Tato kategorie zahrnuje látky, které jsou buď chemicky modifikovanými přírodními produkty (polosyntetické drogy), nebo jsou kompletně vytvořeny chemickou syntézou v laboratoři (syntetické drogy). Jejich výroba je často méně závislá na geografických podmínkách pěstování rostlin a může probíhat kdekoli, kde jsou dostupné potřebné prekurzory a chemické vybavení.²⁶

Polosyntetické drogy jsou vyráběny chemickou úpravou přírodních prekurzorů. Tato modifikace obvykle vede ke zvýšení účinnosti, změně nástupu a délky působení, nebo k usnadnění distribuce a užívání.

- Heroin: Jedná se o diacetylmorfín, který se vyrábí acetylací morfinu (získaného z opia). Heroin je podstatně silnější a návykovější než morfin,

²³ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

²⁴ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

²⁵ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. *Drogy – otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

²⁶ ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.

což z něj činí jednu z nejnebezpečnějších nelegálních drog. Jeho výroba a distribuce jsou spojeny s rozsáhlými sítěmi organizovaného zločinu.²⁷

- LSD (diethylamid kyseliny lysergové): Vyrábí se z ergotových alkaloidů, které jsou obsaženy v námelu. Je to silný halucinogen, jehož produkce je komplexní chemický proces.²⁸

Syntetické drogy jsou plně chemicky syntetizovány bez přímého přírodního základu. Jejich výroba je často spojena s tajnými laboratořemi a rychlou adaptací na právní regulace, což vede k neustálému objevování nových psychoaktivních látek (NPS).²⁹

- Metamfetamin (pervitin): Silný stimulant CNS, který se syntetizuje z efedrinu nebo pseudoefedrinu. Jeho výroba je poměrně jednoduchá a probíhá v mnoha nelegálních “varnách”, což představuje významný problém drogové kriminality, zejména v České republice.³⁰
- MDMA (extáze): Patří mezi amfetaminové deriváty s empatogenními a stimulačními účinky. Syntetizuje se z různých chemických prekurzorů a je často spojena s rekreačním užíváním na tanečních akcích.³¹
- Fentanyl a jeho analogy: Syntetické opioidy, které jsou mnohonásobně silnější než morfin a heroin. Jejich nelegální výroba a distribuce představují rostoucí hrozbu vzhledem k vysokému riziku smrtelného předávkování.³²
- Nové psychoaktivní látky (NPS): Zahrnují širokou škálu chemických sloučenin, které jsou vyvíjeny tak, aby obcházely stávající zákony. Patří sem syntetické kanabinoidy, syntetické katinony (“bath salts”) a mnoho dalších.

²⁷ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

²⁸ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

²⁹ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

³⁰ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

³¹ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

³² MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. *Drogy – otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

Jejich chemická variabilita a rychlá adaptace trhu představují velkou výzvu pro kontrolu drog a veřejné zdraví.³³

Distribuce syntetických a polosyntetických drog je často efektivnější a skrytější, protože nezávisí na objemných přírodních surovinách a umožňuje zneužití globálních logistických sítí, což má přímý dopad na nárůst drogové kriminality.³⁴

2.4 Legální a nelegální drogy

Rozdělení drog na legální a nelegální představuje zásadní klasifikaci, která má hluboký dopad na právní a společenské vnímání psychoaktivních látek, stejně jako na rozsah a formy drogové kriminality. Tato kategorizace není dána primárně farmakologickými vlastnostmi látky, nýbrž právním rámcem daného státu, který reguluje výrobu, distribuce, držení a užívání těchto látek s cílem chránit veřejné zdraví a bezpečnost. Pro analýzu drogové kriminality je tato dichotomie klíčová, nebo definuje hranice protiprávního jednání a ovlivňuje strategie prevence a represe.³⁵

Do kategorie nelegálních drog spadají ty psychoaktivní látky, jejichž nakládání (výroba, dovoz, vývoz, distribuce, prodej, přechovávání) je v daném právním systému zakázáno nebo podléhá velmi přísným regulacím, jejichž porušení je trestné. V České republice jsou tyto látky souhrnně označovány jako „omamné a psychotropní látky“ a jejich seznam je definován v přílohách k zákonu č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, a upřesňován nařízením vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. Tato právní úprava vychází z mezinárodních úmluv o kontrole drog (např. Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1961 a Úmluvy o psychotropních látkách z roku 1971), jejichž cílem je harmonizace národní legislativy v boji proti zneužívání drog.³⁶

Nelegální drogy zahrnují široké spektrum látek, které byly v předchozích částech klasifikovány podle účinků (stimulanty, depresanty, halucinogeny) a původu (přírodní,

³³ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

³⁴ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

³⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁶ CHYŠKOVÁ, Monika. *Aktuální drogy a veřejnost*. Absolventská práce, vedoucí Mgr. Jiří Šelep. Praha: VOPŠ CEDUK, 2025. 72 s.

polosyntetické, syntetické). Mezi nejčastěji zneužívané nelegální drogy patří například heroin, kokain, pervitin (metamfetamin), LSD, extáze (MDMA) a marihuana. Jejich nelegální status znamená, že jakákoli činnost s nimi spojená mimo schválené lékařské či vědecké účely, je považována za trestný čin. Obchod s nelegálními drogami je hlavním pilířem organizované drogové kriminality a je spojen s vysokou ziskovostí a násilím.³⁷

Do kategorie legálních drog jsou zařazeny látky, které mají psychoaktivní účinky a potenciál vzniku závislosti, avšak jejich výroba, distribuce a prodej jsou státem povoleny a regulovány. Přestože jsou legální, jejich zneužívání může mít závažné dopady na zdraví jednotlivce i na společnost a může vést k páčání trestných činů, zejména v případě jejich zneužívání nebo diverze na černý trh.³⁸

Hlavními představiteli legálních drog jsou:

- Alkohol: Jedná se o nejrozšířenější legální psychoaktivní látku, jejíž konzumace je společensky tolerována, avšak podléhá věkovým omezením a regulacím prodeje. Alkohol má tlumivý účinek na CNS a jeho nadměrná konzumace může vést k závislosti, zdravotním problémům a je častým faktorem při páčání násilné i majetkové trestné činnosti. Ačkoli je legální, trestné činy spáchané pod jeho vlivem nebo související s jeho nelegální distribucí (např. prodej nezletilým) jsou součástí širšího spektra kriminality.³⁹
- Tabák a nikotinové výrobky: Nikotin je stimulant CNS, který vyvolává silnou závislost. Ačkoli se nejedná o látku, která by přímo vedla k páčání trestné činnosti pod jejím vlivem, její legální status a dopady na veřejné zdraví jsou předmětem intenzivní regulace a kampaní proti kouření.⁴⁰
- Léky na předpis (preskripční drogy): Řada farmaceutických přípravků, jako jsou opioidy (silné léky proti bolesti), benzodiazepiny (sedativa, anxiolytika) nebo některé stimulanty (např. na léčbu ADHD), má silné

³⁷ ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.

³⁸ CHYŠKOVÁ, Monika. *Aktuální drogy a veřejnost*. Absolventská práce, vedoucí Mgr. Jiří Šelep. Praha: VOPŠ CEDUK, 2025. 72 s.

³⁹ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁴⁰ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. *Drogy – otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

psychoaktivní účinky a vysoký potenciál pro zneužívání a vznik závislosti. Tyto léky jsou legální pouze v případě, že jsou vydány na lékařský předpis a užívány v souladu s ním. Jejich zneužívání, padělání receptů, krádeže z lékáren nebo jejich nelegální prodej na černém trhu představují rostoucí problém a jsou formou drogové kriminality známé jako diverze.⁴¹

Důležité je si uvědomit, že hranice mezi legálními a nelegálními drogami není statická a může se měnit v závislosti na legislativních úpravách, vědeckých poznatcích a společenských postojích. Příkladem může být legalizace nebo dekriminlizace konopí v některých jurisdikcích, nebo naopak kriminalizace původně legálních látek, jako jsou nové psychoaktivní látky (NPS), které jsou často vyvíjeny tak, aby obcházely stávající zákony a jsou následně zařazovány na seznamy zakázaných látek. Tato dynamika představuje neustálou výzvu pro donucovací orgány i pro systém veřejného zdraví.⁴²

⁴¹ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

⁴² KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

3 Drogová kriminalita a její příčiny

Drogová kriminalita představuje komplexní společenský jev, který významně ovlivňuje bezpečnost a veřejný pořádek. Pro její komplexní pochopení je nezbytné definovat její podstatu a analyzovat rozmanité příčiny, jež k jejímu vzniku a udržování přispívají.⁴³

Drogová kriminalita je v nejširším slova smyslu definována jako souhrn protiprávních činů spojených s omamnými a psychotropními látkami, které jsou v rozporu s platnými právními normami. Tato kriminalita se primárně odvíjí od regulace drog a látek ohrožujících lidské zdraví a společnost. Může zahrnovat jak trestné činy přímo související s drogami (např. nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy, šíření toxikomanie), tak i kriminalitu, která je s užíváním drog či potřebou obstarání finančních prostředků na drogy nepřímo spojena (tzv. sekundární drogová kriminalita), jako jsou krádeže, loupeže nebo podvody. Podle Kaliny se jedná o „*jakoukoli trestnou činnost motivovanou drogami, jejich obstaráváním, distribucí nebo finančním ziskem z nich plynoucím.*“⁴⁴

Příčiny drogové kriminality jsou multikauzální a propojují se v komplexní síti sociálních, ekonomických, a psychologických a systémových faktorů. Identifikace těchto příčin je klíčová pro formulaci vyučených preventivních a represivních strategií.⁴⁵

Jednou z hlavních příčin je finanční motivace a vysoká ziskovost nelegálního obchodu s drogami. Obchod s drogami je považován za jeden z nejlukrativnějších typů organizované kriminality, což láká k zapojení se do něj velké množství pachatelů, od drobných distributorů až po organizované zločinecké skupiny. Vysoká poptávka po drogách a relativně nízké náklady na jejich výrobu či pašování vytvářejí značné marže, které motivují k rozšiřování nelegálních aktivit.⁴⁶

Socioekonomické faktory rovněž hrají významnou roli. Chudoba, nezaměstnanost, sociální vyloučení a nedostatečné vzdělání mohou vést jednotlivce

⁴³ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁴⁴ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 50 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁴⁵ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 50 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁴⁶ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

k užívání drog jako prostředků úniku před realitou nebo k zapojení do drogové kriminality za účelem zajištění obživy. Marginalizované skupiny obyvatel mohou být obzvláště náchylné k těmto vlivům. Rodinné prostředí, jako jsou dysfunkční rodiny, nedostatek rodičovské kontroly nebo špatné vztahy v rodině, představuje další rizikový faktor.⁴⁷

Z psychologického a individuálního hlediska je důležitým faktorem samotná závislost na drogách. Jedinci, kteří si vyvinuli závislost, často páchají trestnou činnost (sekundární drogovou kriminalitou) za účelem získání finančních prostředků na nákup drog. Potřeba obstarat denní dávku může vést k páchání majetkových trestných činů, jako jsou krádeže či vloupání. K užívání drog mohou vést také psychické problémy, stres, trauma, nízké sebevědomí nebo nedostatek mechanismů zvládnání obtížných životních situací. Drogy jsou v těchto případech zneužívány k samotné léčbě nebo potlačení negativních emocí.⁴⁸

Sociální prostředí a vliv vrstevníků jsou rovněž významné. Zejména u mladistvých může tlak ze strany vrstevníků, touha po přejetí do skupiny nebo experimentování s drogami vést k jejich užívání a následně k zapojení do drogové kriminality. Subkultury spojené s užíváním drog mohou normalizovat, a dokonce glorifikovat chování spojené s drogami.⁴⁹

K dalším faktorům patří dostupnost drog a jejich geografická blízkost. V oblastech s vysokou koncentrací drogové scény nebo s jednoduchým přístupem k drogám je pravděpodobnost jejich užívání a s ním spojené kriminality vyšší. Efektivita a důslednost právního rámce a činnosti donucovacích orgánů má také vliv. Nedostatečná represe, právní mezery nebo korupce mohou vytvářet prostředí, ve kterém se drogová kriminalita snáze rozvíjí a udržuje.⁵⁰

⁴⁷ ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.

⁴⁸ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.

⁴⁹ ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.

⁵⁰ ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.

Celkově lze konstatovat, že drogová kriminalita je výsledkem složité interakce nabídky a poptávky, individuálních predispozic, sociálních tlaků a ekonomických motivací, které se vzájemně posilují a vytvářejí komplexní dynamiku.⁵¹

3.1 Vymezení drogové kriminality

Z hlediska bezpečnostních studií je drogová kriminalita vnímána jako významný destabilizační faktor, který narušuje veřejný pořádek, zvyšuje kriminalitu v problémových lokalitách a zatěžuje bezpečnostní složky státu. Charakteristickým rysem drogové kriminality je její skrytost a obtížná odhalitelnost, což klade zvýšené nároky na činnost Policie České republiky.⁵²

Formy drogové kriminality jsou rozmanité a lze je kategorizovat podle několika kritérií. Základní dělení zahrnuje:

- Primární drogovou kriminalitu: Tato kategorie se týká trestných činů, jejichž podstatou je přímo nakládání s drogami, například jejich nelegální výroba, distribuce, prodej, pašování nebo držení v množství větším než malém. V těchto případech je předmětem trestné činnosti samotná droga.⁵³
- Sekundární drogovou kriminalitu: Jedná se o trestné činy, které nejsou přímo spojené s drogami, ale jsou páchany pod vlivem omamných látek nebo za účelem získání finančních prostředků na jejich nákup. Mezi tyto činy patří například majetková trestná činnost (krádeže, vloupání, loupeže), násilní trestná činnost nebo drobná kriminalita páchaná toxikomany.⁵⁴
- Terciální drogovou kriminalitu: Tato forma zahrnuje trestné činy, které souvisejí s uplatňováním státní politiky v oblasti drog, například korupce státních úředníků v souvislosti s tolerováním nelegálních obchodů s drogami.⁵⁵

⁵¹ ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.

⁵² KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁵³ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁵⁴ MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. *Drogy – otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

⁵⁵ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

3.2 Příčiny drogové kriminality

Drogová kriminalita není izolovaným jevem, nýbrž komplexním problémem pramenícím z propletených ekonomických, sociálních, psychologických a systémových faktorů. Identifikace a hluboká analýza těchto příčin je základním předpokladem pro vytvoření účinných strategií prevence, represe a léčby, které by mohly zmírnit její dopady na společnost a veřejný pořádek. Chápat genuzi drogové kriminality znamená nahlédnout do mnoha rovin, od globálních ekonomických tlaků po individuální psychologické predispozice.⁵⁶

Jedním z fundamentálních hnacích motorů drogové kriminality je neúměrná ziskovost a ekonomické motivace, které provázejí nelegální trh s drogami. Tento trh je celosvětově hodnocen jako jeden z nejvýnosnějších segmentů organizované kriminality, což láká k zapojení širokého spektra aktérů, od drobných pouličních dealerů až po nadnárodní kartely. Enormní marže vznikají z vysoké poptávky po psychoaktivních látkách a relativně nízkých nákladů na jejich produkci, zpracování a distribuci, což vytváří silnou pobídku pro neustálé rozšiřování nelegálních operací. Pro jedince, zejména socioekonomicky deprivovaných oblastech, se zapojení do distribuce drog může jevit jako lákavá, byť riziková, cesta k rychlému obohacení v kontextu omezených legálních pracovních příležitostí. Tento ekonomický tlak je často umocněn potřebou financovat vlastní drogovou závislost.⁵⁷

Socioekonomické nerovnosti a sociální vyloučení tvoří další významnou vrstvu příčin. Chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, nedostatečný přístup ke kvalitnímu vzdělání a sociální marginalizace výrazně zvyšují riziko zapojení do drogové kriminality. Jedinci, kteří čelí takovýmto strukturální ten bariérám, mohou drogy vnímat buď jako prostředek úniku před tíživou realitou, nebo jako jedinou dostupnou cestu k materiálnímu zajištění, často prostřednictvím nelegálního obchodu. Roubalová zdůrazňuje, že právě marginalizované skupiny obyvatel jsou obzvláště zranitelné vůči těmto vlivům. Nezanedbatelnou roli hraje i nestabilní či dysfunkční rodinné prostředí - nedostatečná

⁵⁶ NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 5., rozšířené vydání. Praha: Portál, 2018. 256 s. ISBN 978-80-262-1357-4.

⁵⁷ VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání třetí, rozšířené. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

rodičovská kontrola a absence pozitivních vzorů, které mohou vést k narušenému psychickému vývoji a zvýšené náchylnosti k rizikovému chování.⁵⁸

Z individuálního a psychosociálního hlediska je stěžejním faktorem samotná drogová závislost. Jakmile se u jedince rozvine psychická nebo fyzická závislost, potřeba zajistit si denní dávku se stává primární motivací, často vedoucí k páchání takzvané sekundární drogové kriminality. Sem spadá majetková trestná činnost, jako jsou krádeže, vloupání, loupeže či podvody, jejímž cílem je získání finančních prostředků na drogy. Mimo to, drogovou kriminalitu mohou prohlubovat i neléčené duševní poruchy, chronický stres, traumatické zážitky nebo nedostatek adekvátních mechanismů pro zvládnutí obtížných životních situací. Drogy jsou v těchto případech zneužívány k samoléčbě, potlačení negativních emocí nebo jako úniková strategie. Vliv vrstevníků a příslušnost k subkulturám, kde je užívání drog normalizováno nebo dokonce glorifikováno, hraje klíčovou roli zejména u mladistvých, kteří hledají identitu a přijetí.⁵⁹

Dalším příčinám přispívá dostupnost drog a dynamika nelegálního trhu. Snadný přístup k psychoaktivním látkám, ať už v důsledku efektivních distribučních sítí, geografické blízkosti výrobních center (např. domácí varny pervitinu v České republice) nebo rychlého nástupu nových psychoaktivních látek (NPS), podporuje jejich užívání a s ním spojenou kriminalitu. Globální logistické řetězce a technologický pokrok usnadňují transport a prodej drog, zatímco rychlé chemické modifikace umožňují obcházet stávající legislativu, čímž se nelegální trh neustále adaptuje a rozšiřuje.⁶⁰

V neposlední řadě se na rozsahu drogové kriminality podílejí nedostatky v právním rámci a účinnosti institucionálních reakcí. Slabá vynucovací politika, mezery v legislativě, nedostatečná meziresortní spolupráce, nebo dokonce korupce v rámci donucovacích a justičních orgánů, vytvářejí živnou půdu pro rozkvět drogové kriminality. Naopak, absence komplexních preventivních programů a omezená dostupnost léčebných a resocializačních služeb pro drogově závislé způsoby ztěžují návrat do společnosti

⁵⁸ FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Psyché. Praha: Grada, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0.

⁵⁹ NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 5., rozšířené vydání. Praha: Portál, 2018. 256 s. ISBN 978-80-262-1357-4.

⁶⁰ PRESL, Jiří. *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?* 2. rozš. vyd. Medica. Praha: Maxdorf, 1995. 85 s. ISBN 80-85800-18-7.

a snižují možnost účinně adresovat poptávku po drogách. Příliš represivní přístup bez doprovodných podpůrných programů může navíc vést ke stigmatizaci uživatelů a k jejich dalšímu prohlubování do kriminálního prostředí.⁶¹

Vzájemné působení těchto faktorů – ekonomické motivace, sociální determinanty, individuální zranitelnost, dostupnost látek a systémové slabiny – vytváří komplexní obraz příčin drogové kriminality, což vyžaduje mnohostranný a koordinovaný přístup k jejímu řešení.⁶²

⁶¹ PRESL, Jiří. *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?* 2. rozš. vyd. Medica. Praha: Maxdorf, 1995. 85 s. ISBN 80-85800-18-7.

⁶² PRESL, Jiří. *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?* 2. rozš. vyd. Medica. Praha: Maxdorf, 1995. 85 s. ISBN 80-85800-18-7.

4 Legislativní rámec drogové kriminality v České republice

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.) kriminalizuje širokou škálu jednání, jako je nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy (§ 284), nebo šíření toxikomanie (§ 287). Zeman zdůrazňuje, že „*právní definice se soustředí na ty látky, jejichž držení, výroba, distribuce nebo prodej jsou zakázány nebo regulovány státní mocí s cílem ochránit veřejné zdraví a bezpečnost*“.⁶³

Právní vymezení pojmu droga je zásadní pro oblast drogové kriminality. České právní předpisy operují s termíny „omamná látka“ a „psychotropní látka“, které jsou definovány především v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Tento zákon stanovuje podmínky pro zacházení s návykovými látkami a vymezuje, které látky spadají do režimu regulace na základě mezinárodních úmluv, jako jsou Úmluva o omamných látkách z roku 1961 a Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971. Tyto seznamy jsou pravidelně aktualizovány. Trestněprávní aspekty nakládání s těmito látkami jsou pak zakotveny v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Zde jsou kriminalizovány činy jako nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), šíření toxikomanie (§ 284) v množství větším než malém. Konkrétní výčet těchto látek a vymezení pojmu „množství než malé“ pro jednotlivé látky je pak blíže specifikován v prováděcích právních předpisech, jako je například nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. Z pohledu práva je tedy drogou primárně ta látka, která je takto označena v legislativě a jejíž užívání či nakládání s ní je sankcionováno.⁶⁴⁶⁵

4.1 Zákon o návykových látkách

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, představuje jeden z pilířů české drogové legislativy a je klíčovým nástrojem pro regulaci zacházení s psychoaktivními látkami na území České republiky. Jeho primárním cílem je chránit veřejné zdraví a bezpečnost před riziky spojenými se zneužíváním návykových látek, a to stanovením podmínek pro jejich pěstování, výrobu, zpracování, dovoz, vývoz, tranzit, distribuci, skladování, kontrolu a užívání. Tento zákon tak

⁶³ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁶⁴ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁶⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné*. Praha: Leges, 2017. 776 s. ISBN 978-80-7502-212-7.

zásadním způsobem vymezuje legální a nelegální status různých psychoaktivních substancí, čímž přímo ovlivňuje rozsah a definice drogové kriminality.⁶⁶

Zákon o návykových látkách reflektuje a implementuje závazky plynoucí z mezinárodních úmluv o kontrole drog, zejména z Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1961 a Úmluvy o psychoaktivních látkách z roku 1971. Tyto úmluvy tvoří základ globálního systému kontroly drog, který má za cíl harmonizovat národní legislativu a mezinárodní spolupráci v boji proti nedovolenému obchodu s drogami. Díky tomuto propojení s mezinárodním právem je Česká republika součástí globálního úsilí o regulaci psychoaktivních látek.⁶⁷

Klíčovým aspektem zákona je jeho mechanismus pro určování, které látky jsou považovány za návykové a podléhají regulaci. Zákon sám obsahuje výčet skupin látek, ale konkrétní seznamy omamných a psychotropních látek jsou detailně specifikovány v přílohách prováděcích právních předpisů, jako je například nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. Tyto seznamy jsou dynamické a jsou pravidelně aktualizovány na základě nových vědeckých poznatků o účincích látek a vývoje na drogovém trhu, včetně zařazování nových psychoaktivních látek (NPS).⁶⁸

Důsledky zákona pro drogovou kriminalitu jsou značné. Jakákoli činnost návykovými látkami, která není v souladu s jeho ustanoveními, je považována za protiprávní a může být sankcionována. Zákon o návykových látkách tedy úzce souvisí s trestním zákoníkem (zákon č. 40/2009 Sb.), který kriminalizuje konkrétní skutkové podstaty.⁶⁹

4.2 Trestní zákoník a drogové trestné činy

Trestní zákoník, konkrétně zákon č. 40/2009 Sb., představuje klíčový právní předpis, který v České republice kriminalizuje jednání spojená s omamnými

⁶⁶ Ministerstvo vnitra České republiky. *Oficiální web MVČR* [online]. [cit. 2026-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz>

⁶⁷ Ministerstvo vnitra České republiky. *Oficiální web MVČR* [online]. [cit. 2026-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz>

⁶⁸ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁶⁹ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

a psychotropními látkami a jedy. Jeho účelem je chránit veřejné zdraví a bezpečnost před závažnými dopady drogové kriminality.⁷⁰

Drogové trestné činy jsou v trestním zákoníku soustředěny především v hlavě XII, dílu 7 – Trestné činy obecně nebezpečné, konkrétně v paragrafech 283 až 287. Tyto skutkové podstaty tvoří páteř represe drogové kriminality a odrážejí závažnost ohrožení, které z nelegálního nakládání s drogami vyplývá.⁷¹

§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy: Tento paragraf je stěžejní pro postihování nejzávažnějších forem drogové kriminality. Kriminalizuje širokou škálu jednání, která se týkají omamných a psychotropních látek (dále jen OPL) a jedů. Mezi tyto skutky patří:⁷²

- Výroba: chemická produkce OPL (např. varny pervitinu).
- Dovoz, vývoz, průvoz (tranzit): přeshraniční operace s OPL.
- Nabízení, zprostředkování, distribuce, prodej: jakékoli uvádění OPL do oběhu.
- Přechovávání pro jiného: držba OPL s úmyslem je předat další osobě.
- Opatřování pro jiného: získání OPL pro třetí stranu.⁷³

Trestní sazby se pohybují od jednoho roku odnětí svobody až po výjimečné tresty, v závislosti na množství látky, rozsahu činu, spáchání činů jako člen organizované skupiny, způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti, či spáchání činu na osobě mladší osmnácti let.⁷⁴

§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu: tento paragraf se zabývá přechovávání ním OPL pro vlastní potřebu, avšak v „množství větším než malém“. Rozlišení mezi „malém“ a „větším než malém“ množstvím je klíčové pro odlišení přestupkového jednání o trestného činu. Konkrétní limity pro jednotlivé OPL jsou stanoveny v nařízení vlády č. 263/2013 Sb., o seznamech návykových látek. Překročení

⁷⁰ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁷¹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷³ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷⁴ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

tohoto množství zakládá trestní odpovědnost, zatímco menší množství je zpravidla posuzováno jako přešůpek.⁷⁵

§ 285 Pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku: tento delikt postihuje neoprávněné pěstování rostlin, které obsahují OPL, jako je například konopí nebo mák. Stejně jako u přechovávání je i zde rozhodující „množství větší než malé“, které je rovněž specifikováno prováděcím nařízením vlády.⁷⁶

§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky a jedů: tento paragraf se zaměřuje na prekurzory a výrobní prostředky. Kriminalizuje výrobu, dovoz, vývoz, nabídnutí, zprostředkování, prodej nebo držení předmětů (například chemikálií, laboratorního vybavení), které jsou určeny k nedovolené výrobě OPL. Tímto způsobem trestní zákoník postihuje přípravu k drogové trestné činnosti a snaží se zamezit vzniku nelegálních výroben.⁷⁷

§ 287 Šíření toxikomanie: tento paragraf kriminalizuje jednání, jehož cílem je svádět k užívání návykových látek nebo takové užívání podporovat. Typickým příkladem je podání OPL nezletilé osobě nebo propagace užívání drog. Cílem je ochrana zejména mladých a zranitelných osob před vstupem do světa drogové závislosti.⁷⁸

Závěrem lze konstatovat, že trestní zákoník vytváří robustní právní rámec pro boj s drogovou kriminalitou. Jeho ustanovení definují, jaké činnosti spojené s OPL jsou protiprávní a s jakými sankcemi jsou spojeny. Tímto způsobem poskytuje Policii České republiky a dalším donucovacím orgánům nezbytné nástroje k potírání nelegálního obchodu s drogami, ochraně veřejného zdraví a udržení veřejného pořádku. Dynamika drogového trhu však vyžaduje neustálé monitorování a případné úpravy legislativy, aby trestněprávní nástroje zůstaly efektivní v boji proti novým formám a metodám drogové kriminality.⁷⁹

⁷⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷⁶ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷⁸ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁷⁹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.

4.3 Přestupkové právo a drogy

Zatímco trestní právo se zaměřuje na závažné formy drogové kriminality, přestupkové právo hraje klíčovou roli v postihování méně závažných protiprávních jednání spojených s omamnými a psychotropními látkami. Tato diferenciacie je zásadní pro efektivní fungování systému justice a pro stanovení přiměřených sankcí, které odpovídají společenské škodlivosti daného činu. Přestupkové řízení v drogové problematice slouží nejen k potrestání pachatele, ale často má i preventivní a výchovný charakter, s cílem odradit od dalšího protiprávního jednání a případně nasměrovat dotyčnou osobu k odborné pomoci.⁸⁰

Primárním právním předpisem upravujícím přestupky je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění (přestupkový zákon). Tento zákon stanovuje obecná pravidla pro projednávání přestupků, ukládání sankcí a definuje základní typy přestupků. Specifické přestupky související s drogami jsou pak upraveny ve zvláštních zákonech, přičemž stěžejní roli hraje zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, který definuje regulované substance a s nimi spojené činnosti.⁸¹

Nejčastějším drogovým přestupkem je přechovávání omamné látky v množství menším než malém pro vlastní potřebu. Jak již bylo zmíněno, trestní zákoník kriminalizuje držení OPL v množstvím větším než malém. Nařízení vlády č. 463/2023 Sb., o seznamech návykových látek, je klíčové pro rozlišení mezi trestným činem a přestupkem, neboť specifikuje přesné limity pro jednotlivé OPL, od kterých je množství považováno za větší než malé. překročení těchto limitů znamená trestný čin, zatímco držení OPL pod těmito limity pro vlastní potřebu je posuzováno jako přestupek podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Tento přestupek je definován jako „neoprávněné přechovávání omamné nebo psychotropní látky v malém množství pro vlastní potřebu“.⁸²

⁸⁰ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁸¹ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁸² ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

Kromě držení malého množství drog se přestupkové právo může týkat i dalších jednání spojených s návykovými látkami, která sice nedosahují intenzity trestného činu, ale narušují veřejný pořádek nebo ohrožují veřejné zdraví. Může jít například o:

- Rušení veřejného pořádku pod vlivem návykových látek.
- Způsobení dopravní nehody pod vlivem, pokud nedojde k závažnějším následkům, které by zakládaly trestní odpovědnost.
- Konzumace alkoholu nebo jiných návykových látek na veřejných místech, kde je to obecně závaznou vyhláškou obce zakázáno.
- Nabízení nebo podávání návykových látek v rozporu se zákonem, pokud nedosahuje intenzity trestného činu šíření toxikománie (například jednorázové nabídnutí látky o sobě, která není nezletilá a bez nucení).⁸³

Sankce za drogové přestupky jsou mírnější než za trestné činy. Obvykle se jedná o:

- Pokuta: může dosáhnout výše desítek tisíců korun, v závislosti na závažnosti přestupku a recidivě.
- Napomenutí: může být udělena jako nejmírnější forma sankce.
- Propadnutí věci: například propadnutí nalezených drog nebo věcí, které byly k páchání přestupku použity.
- Zákaz činnosti: v některých případech (např. řízení pod vlivem) může být uložena sankce zákazu řízení motorových vozidel.⁸⁴

Projednávání přestupků spadá do kompetence správních orgánů (například obecní úřady, magistráty), případně je Policie České republiky nebo obecní policie oprávněná ukládat pokuty v blokovém řízení. Záměrem je rychlé a efektivní řešení méně závažných protiprávních stavů. Kalina zdůrazňuje, že i když se jedná o přestupky, jejich společenská škodlivost není zanedbatelná a jejich systematické postihování přispívá k udržení veřejného pořádku a k signalizaci nulové tolerance k drogovým deliktům.⁸⁵

⁸³ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁸⁴ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁸⁵ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

Přestupkové právo tak tvoří důležitou součást komplexního přístupu k řešení drogové problematiky, kdy doplňuje trestní právo v oblasti méně závažných projevů drogové kriminality a poskytuje nástroje pro flexibilní reakci na měnící se dynamiku drogové scény.⁸⁶

⁸⁶ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

5 Dopady drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek

Drogová kriminalita představuje jeden z nejzásadnějších problémů současné společnosti, který přímo a nepřetržitě ohrožuje jak individuální, tak i kolektivní bezpečnost a narušuje veřejný pořádek. Její dopady jsou dalekosáhlé a projevují se na různých úrovních – od přímé újmy jednotlivcům, přes zatížení státních institucí, až po celkovou erozi sociální soudržnosti a ekonomickou zátěž. Komplexní posouzení těchto dopadů je proto klíčové pro pochopení relevance problémů a pro formulaci účinných strategií řešení v kontextu hlavního města Prahy.⁸⁷

Veřejná bezpečnost je drogovou kriminalitou ohrožována mnoha způsoby, které se dotýkají jak bezprostředního bezpečí občanů, tak i funkčnosti institucí.

Drogová kriminalita je významně spojena s nárůstem násilné i majetkové trestné činnosti. Primární drogová kriminalita, zejména obchod s drogami, je často doprovázena násilnými střety mezi konkurenčními gangy, vydíráním, únosy či vraždami v boji o území nebo distribuční sítě. Pachatelé pod vlivem některých látek, zejména stimulantů, mohou být navíc agresivnější a nepředvídatelnější, což vede k nárůstu násilných činů vůči občanům nebo orgánům činným v trestním řízení.⁸⁸

Ještě významnější je však takzvaná sekundární drogová kriminalita. Jedinci závislí na drogách, často potřebují značné finanční prostředky k pokrytí nákladů na svou denní dávku. Tato potřeba je silným motivátorem k páchání majetkových trestných činů, jako jsou krádeže (zejména kapesní krádeže, krádeže vloupáním do bytů a automobilů), loupeže, podvody nebo prostituce. Roubalová zdůrazňuje, že právě tato forma kriminality má přímý a často bezprostřední dopad na pocit bezpečí obyvatel a hospodářské ztráty.⁸⁹

Drogová kriminalita a užívání drog představují značnou zátěž pro veřejné zdraví. Kromě přímých rizik plynoucích z užívání drog (předávkování, otravy, poškození orgánů,

⁸⁷ FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Psyché. Praha: Grada, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0.

⁸⁸ FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Psyché. Praha: Grada, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0.

⁸⁹ NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 5., rozšířené vydání. Praha: Portál, 2018. 256 s. ISBN 978-80-262-1357-4.

psychické poruchy) dochází k šíření infekčních chorob, jako jsou hepatitida C (HCV) a virus HIV, v důsledku sdílení injekčních jehel mezi uživateli. Tyto nemoci se pak mohou šířit dále do populace, což představuje vážné epidemiologické riziko.⁹⁰

Užívání drog rovněž zvyšuje riziko dopravních nehod, neboť ovlivňuje schopnost řidičů adekvátně reagovat, koordinaci a úsudek. Řízení vozidla pod vlivem návykových látek je trestným činem (§ 274 trestního zákoníku) a je významnou příčinou vážných zranění a úmrtí na pozemních komunikacích, čímž přímo ohrožuje bezpečnost všech účastníků silničního provozu.⁹¹

Veřejný pořádek, jakožto stav umožňující klidné a bezpečné soužití občanů, je drogovou kriminalitou narušován prostřednictvím několika mechanismů.

Přítomnost otevřených drogových scén, pouliční distribuce a užívání drog na veřejných prostranstvích (parky, nádraží, pod schody, sídliště) vede k viditelnému narušení veřejného pořádku. Tyto jevy vytvářejí prostředí, ve kterém se obyvatelé necítí bezpečně, a často jsou doprovázeny dalšími projevy antisociálního chování, jako je hluk, znečištění odpadky (zejména injekční stříkačky), vandalismus a drobná kriminalita. Kalina uvádí, že tyto „lokality stigmatizované drogami“ přispívají k pocitu nejistoty a snižují kvalitu života obyvatel, což může vést k jejich odchodu z daných oblastí a k celkové segregaci.⁹²

Samotná přítomnost drogové scény nebo zvýšená incidence drogové kriminality v dané lokalitě vede k poklesu důvěry bezpečnostní složky a k nárůstu strachu mezi obyvateli. Lidé se mohou vyhýbat určitým oblastem, omezovat své aktivity a celkově vnímat své okolí jako nebezpečné, což má negativní dopad na sociální interakce a komunitní život. Tento strach často převyšuje reálné riziko, to je reálným faktorem ovlivňujícím spokojenost a chování občanů.⁹³

Veřejná prostranství, která by měla sloužit k odpočinku a rekreaci, jsou zneužívána k nelegálním aktivitám spojeným s drogami. Tím se snižuje jejich užitečnost

⁹⁰ CHYŠKOVÁ, Monika. *Aktuální drogy a veřejnost*. Absolventská práce, vedoucí Mgr. Jiří Šelep. Praha: VOPŠ CEDUK, 2025. 72 s.

⁹¹ CHYŠKOVÁ, Monika. *Aktuální drogy a veřejnost*. Absolventská práce, vedoucí Mgr. Jiří Šelep. Praha: VOPŠ CEDUK, 2025. 72 s.

⁹² KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁹³ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

pro legitimní účely a dochází k jejich postupnému úpadku. Tento jev je zvláště patrný ve větších městech, kde se v určitých čtvrtích nebo oblastech formují tzv. „no-go zones“, tedy místa, kterým se lidé záměrně vyhýbají.⁹⁴

Kromě přímých dopadů na občany má drogová kriminalita i závažné systémové dopady, které zatěžují veřejné instituce a narušují jejich efektivitu.

Boj proti drogové kriminalitě spotřebovává značné lidské a finanční zdroje Policie České republiky a justice. Vyšetřování, zadržování, stíhání a soudní projednávání drogových trestných činů jsou časově i finančně náročné procesy. Zeman poukazuje na komplexnost drogové kriminality, která často vyžaduje specializované vyšetřovací týmy, nákladné forenzní analýzy a mezinárodní spolupráci. Kromě toho je třeba počítat s vysokými náklady na vězeňství a resocializaci odsouzených osob.⁹⁵

Vysoká ziskovost nelegálního obchodu s drogami vytváří silné pobídky pro korupci. Zločinecké organizace se snaží podplácet úředníky, policisty a celníky, aby si zajistili bezproblémovou distribuci drog a ochranu před stíháním. Korupce v bezpečnostních složkách podkopává důvěru veřejnosti v právní stát a oslabuje schopnost státu účinně bojovat proti kriminalitě. Drogová kriminalita je navíc úzce propojena s organizovaným zločinem, což znamená, že zisky z drog často financují další formy trestné činnosti, jako je pašování zbraní, lidí nebo praní špinavých peněz, čímž se problém stále prohlubuje.⁹⁶

Systém zdravotní a sociální péče nese značnou zátěž spojenou s léčbou a rehabilitací drogově závislých osob. Náklady na detoxikaci, substituční léčbu, psychoterapii, léčbu infekčních chorob a sociální reintegraci jsou enormní a představují významný odtok z veřejných rozpočtů. Navíc, kapacity těchto služeb jsou často nedostatečné, což vede k tomu, že mnoho závislých osob zůstává bez pomoci, což dále udržuje spirálu drogové kriminality a s ní spojených problémů.⁹⁷

⁹⁴ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁹⁵ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

⁹⁶ VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání třetí, rozšířené. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

⁹⁷ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

Drogová kriminalita má i širší sociální a ekonomické dopady, které ovlivňují celou společnost.

Dlouhodobá přítomnost drogové kriminality může vést k rozkladu sociálních vazeb v komunitách. Stigmatizace drogově závislých osob a jejich rodin, spolu s pocitem bezmoci a frustrace, může vést k izolaci, sociálnímu vyloučení a prohlubování propasti mezi různými skupinami obyvatel. V oblastech s vysokou incidencí drogové kriminality klesá sociální kapitál, což brání rozvoji komunit a jejich schopnosti efektivně reagovat na problémy.⁹⁸

Celkové ekonomické náklady drogové kriminality pro společnost jsou obrovské. Zahrnují přímé náklady na represii (policie, soudy, věznice), zdravotní péči (léčba závislostí, infekčních chorob), sociální služby (podpora závislých a jejich rodin) a prevenci. Nepřímé náklady pak zahrnují ztráty na produktivitě práce v důsledku závislostí, sníženou kvalitu života, poškození majetku a snížení investic v postižených oblastech. Tyto náklady mají významný dopad na celkový rozpočet státu a kvalitu života občanů.⁹⁹

Z výše uvedeného je zřejmé, že drogová kriminalita představuje komplexní hrozbu pro bezpečnost a veřejný pořádek, jejíž dopady se proplétají na mnoha úrovních společnosti. Jejich analýza je proto nezbytná pro formulaci cílených a efektivních strategií, které by mohly tyto negativní jevy eliminovat nebo alespoň minimalizovat.¹⁰⁰

⁹⁸ MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby* Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

⁹⁹ VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání třetí, rozšířené. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

¹⁰⁰ VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání třetí, rozšířené. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

6 Role Policie České republiky při potírání drogové kriminality

Policie České republiky (PČR) hraje nezastupitelnou a klíčovou roli v systému potírání drogové kriminality. Její činnost je fundamentální pro udržení bezpečnosti a veřejného pořádku, zejména v urbanizovaných oblastech, jako je hlavní město Praha, kde se drogová scéna a s ní spojená kriminalita koncentrují. Mandát PČR v této oblasti zahrnuje široké spektrum aktivit, od preventivních opatření, přes represivní zásahy, až po komplexní vyšetřování mezinárodního obchodu s drogami. Efektivní působení policie je nezbytné nejen pro identifikaci a stíhání pachatelů, ale také pro snižování dostupnosti drog a ochranou zranitelných skupin obyvatelstva. Složitost drogové problematiky vyžaduje specializované útvary a flexibilní přístupy, které se dokážou adaptovat na dynamicky se vyvíjející drogový trh a nové formy trestné činnosti.¹⁰¹

6.1 Specializované útvary Policie ČR

Pro efektivní boj proti drogové kriminalitě, která se vyznačuje vysokou mírou organizovanosti a mezinárodní provázanosti, disponuje Policie České republiky specializovanými útvary. Tyto útvary jsou vybaveny potřebnými odbornými znalostmi a technickými prostředky k vyšetřování komplexní drogových případů a koordinaci protidrogových operací.¹⁰²

Nejvýznamnějším a centrálním orgánem je Národní protidrogová centrála (NPC) služby kriminální policie a vyšetřování PČR. NPC je národní kontaktní místo pro mezinárodní protidrogovou spolupráci a je primárně zaměřena na odhalování a vyšetřování nejzávažnějších forem drogové kriminality, zejména organizovaného obchodu s drogami, nelegální výroby a distribučních sítí s mezinárodním přesahem. Mezi její hlavní úkoly patří:¹⁰³

¹⁰¹ MIOVSKÝ, Michal. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN, 2010. 260 s. ISBN 978-80-87258-47-7.

¹⁰² MIOVSKÝ, Michal. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN, 2010. 260 s. ISBN 978-80-87258-47-7.

¹⁰³ Policie České republiky. *Oficiální web Policie ČR* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>

- Koordinační činnost: NPC zajišťuje celostátní koordinaci činnosti PČR v boji proti drogové kriminalitě a spolupracuje s dalšími bezpečnostními složkami, jako jsou celní správa, vězeňská služba a zpravodajské služby.¹⁰⁴
- Vyšetřování závažné kriminality: vyšetřuje vysoce organizované a rozsáhlé případy nedovolené výroby a distribuce omamných a psychotropních látek, které přesahují regionální úroveň.¹⁰⁵
- Mezinárodní spolupráce: NPC reprezentuje Českou republiku v mezinárodních protidrogových organizacích (například Europol, Interpol) a efektivně se podílí na mezinárodních operacích, což je klíčové vzhledem k nadnárodní povaze drogového obchodu.¹⁰⁶
- Analytická a metodická činnost: shromažďuje, analyzuje a vyhodnocuje informace o drogové scéně, trendech v užívání a distribuci drog a vyvíjí metodiky pro boj proti nim.¹⁰⁷

Kromě centrální národní protidrogové centrály jsou specialisté na drogovou kriminalitu integrováni také na regionální úrovni. Krajská ředitelství policie a v rámci nich působící kriminalisté se specializací na drogovou problematiku řeší méně rozsáhlé, avšak stále závažné drogové případy v rámci svých jurisdikcí. Tyto týmy se zaměřují na odhalování lokálních distribučních sítí, pouličního prodeje drog a rozbíjení drogových varen, které působí v daném regionu, včetně Prahy. Jejich činnost je doplněna prací základních útvarů PČR (obvodní oddělení), které se setkávají s drogovou kriminalitou na nejnižší úrovni, například při řešení přestupků souvisejících s držením malého množství drog nebo s rušením veřejného pořádku pod vlivem návykových látek.¹⁰⁸

Významnou oporu v boji proti drogové kriminalitě tak poskytují i další podpůrné útvary PČR, jako jsou forenzní laboratoře, které zajišťují expertizní činnost v oblasti identifikace drog a stop z trestné činnosti, a zpravodajské služby, které poskytují klíčové

¹⁰⁴ Policie České republiky. *Oficiální web Policie ČR* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>

¹⁰⁵ Policie České republiky. *Oficiální web Policie ČR* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>

¹⁰⁶ Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA). *European Drug Report* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.emcdda.europa.eu>

¹⁰⁷ Český statistický úřad. *Statistiky kriminality* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

¹⁰⁸ Policie České republiky. *Oficiální web Policie ČR* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>

informace bylo plánování operací. Komplexnost problémů drogové kriminality tak vyžaduje integrovaný přístup a spolupráci mezi všemi těmito složkami, aby bylo možné efektivně čelit jejím projevům.¹⁰⁹

6.2 Preventivní a represivní opatření

Působení Policie České republiky v oblasti potírání drogové kriminality se dělí na dvě hlavní roviny: represivní opatření, zaměřená na potrestání a eliminaci trestné činnosti, a preventivní opatření, směřující k předcházení vzniku a šíření drogové problematiky. Oba přístupy jsou pro komplexní řešení klíčové a vzájemně se doplňují.¹¹⁰

Represivní opatření PČR jsou zaměřena na vynucování platné legislativy a stíhání osob, které porušují zákony týkající se nakládání s drogami. Tato opatření jsou detailně upravena v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Klíčové oblasti represivní činnosti zahrnují:¹¹¹

- Odhalování a vyšetřování trestných činů: policie provádí operativní šetření, sběr důkazů, výslechy a další úkony směřující k objasnění drogových trestných činů, jako je nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu nebo šíření toxikomanie. Cílem je identifikovat pachatele, rozkrýt distribuční sítě a zajistit důkazy pro trestní řízení.¹¹²
- Rozbíjení drogových varen a laboratoří: Jednou z priorit je likvidace míst, kde dochází k nelegální výrobě drog, zejména pervitinu v ČR. Tyto operace vyžadují speciální vybavení a znalost kvůli nebezpečnosti chemikálií a riziko výbuchu.¹¹³
- Zadržování a zatýkání pachatelů: na základě shromážděných důkazů policie zatýká osoby podezřelé z drogové kriminality, zajišťuje drogy, prekurzory a finanční prostředky získané trestnou činností.¹¹⁴

¹⁰⁹ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. *Drogy-info.cz* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz>

¹¹⁰ Policie České republiky. *Oficiální web Policie ČR* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>

¹¹¹ ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

¹¹² ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.

¹¹³ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. *Drogy-info.cz* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz>

¹¹⁴ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. *Drogy-info.cz* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz>

- Boj proti organizovanému zločinu: drogová kriminalita je často provázána s organizovaným zločinem. Policie se proto zaměřuje na rozkrývání a narušování struktur organizovaných skupin, které profitují z obchodu s drogami, a to včetně jejich finančních toků a praní špinavých peněz.¹¹⁵
- Mezinárodní spolupráce: vzhledem k nadnárodnímu charakteru drogového obchodu je nezbytná úzká spolupráce s policejními složkami jiných států. PČR se zapojuje do mezinárodních vyšetřovacích týmů a výměny informací.¹¹⁶¹¹⁷

Oba přístupy, represivní i preventivní jsou pro činnost Policie České republiky v boji proti drogové kriminalitě nepostradatelné. Jejich efektivní kombinace a neustálá adaptace na měnící se podmínky drogové scény jsou klíčové pro ochranu bezpečnosti a veřejného pořádku v hlavním městě Praze i v celé České republice.

¹¹⁵ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. *Drogy-info.cz* [online]. [cit. 2026-03-03]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz>

¹¹⁶ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. *Drogy-info.cz* [online]. [cit. 2026-03-03]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz>

¹¹⁷ Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA). *European Drug Report* [online]. [cit. 2026-03-03]. Dostupné z: <https://www.emcdda.europa.eu>

7 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

V rámci praktické části bakalářské práce bylo realizováno dotazníkové šetření zaměřené na problematiku drogové kriminality z pohledu příslušníků Policie České republiky sloužících na území hlavního města Prahy. Cílem tohoto šetření bylo zjistit, jaké zkušenosti mají policisté s drogovou kriminalitou v rámci výkonu své služby, jak často se s ní setkávají, jaké formy drogové kriminality jsou podle jejich zkušeností nejčastější a jaké dopady má drogová kriminalita na veřejný pořádek a pocit bezpečí obyvatel.

7.1 Tvorba dotazníku

Otázky v dotazníku byly zvoleny tak, aby přímo navazovaly na stanovené cíle bakalářské práce a umožnily jejich následné vyhodnocení. Zaměřovaly se především na:

- frekvenci setkávání se s drogovou kriminalitou,
- nejčastější druhy drog,
- formy drogové trestné činnosti,
- dopady na veřejný pořádek,
- zkušenosti policistů z praxe,
- hodnocení efektivity opatření proti drogové kriminalitě.

Dotazník byl distribuován elektronickou formou. Osloveni byli příslušníci Policie České republiky, se kterými jsem byla v kontaktu během své odborné praxe na protidrogovém oddělení. Tito respondenti následně pomohli s dalším šířením dotazníku mezi své kolegy, čímž došlo k rozšíření výzkumného vzorku.

Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 27 respondentů.

Přehled otázek v dotazníku:

1. Délka služby u Policie ČR
2. Zařazení u Policie ČR
3. Setkáváte se ve své praxi s drogovou kriminalitou?

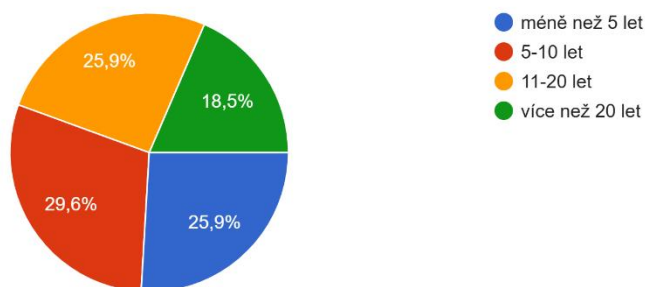
4. S jakými formami drogové kriminality se setkáváte nejčastěji? (možno více odpovědí)
5. Které drogy se podle Vaší zkušenosti v Praze vyskytují nejčastěji?
6. Jaký vliv má drogová kriminalita na veřejný pořádek?
7. Jaké negativní jevy jsou podle Vás s drogovou kriminalitou nejvíce spojeny? (možno více odpovědí)
8. Ovlivňuje drogová kriminalita pocit bezpečí obyvatel?
9. V kterých lokalitách je podle Vašeho názoru drogová kriminalita nejproblematictější?
10. Považujete současná opatření Policie ČR proti drogové kriminalitě za účinná?
11. Co podle Vás nejvíce komplikuje boj s drogovou kriminalitou? (možno více odpovědí)
12. Je spolupráce Policie ČR s dalšími subjekty (Městská policie, sociální služby, zdravotnictví) dostatečná?
13. Měla by být podle Vás represivní politika v oblasti drog přísnější?
14. Považujete prevenci (osvěta, práce s rizikovými skupinami) za důležitou součást boje proti drogové kriminalitě?
15. Jak se podle Vaší osobní zkušenosti v posledních letech vyvíjí drogová kriminalita?
16. Jaké konkrétní problémy v souvislosti s drogovou kriminalitou považujete při výkonu služby za nejzávažnější?
17. Jak drogová kriminalita podle Vašeho názoru ovlivňuje každodenní výkon služby příslušníků Policie ČR v Praze?
18. Jaká opatření by podle Vás nejvíce přispěla ke snížení drogové kriminality v Praze?

7.2 Výsledky

Dotazníkové šetření bylo provedeno anonymní formou a zúčastnilo se ho celkem 27 respondentů, kteří jsou příslušníky Policie České republiky a vykonávají službu na různých útvarech v rámci hlavního města Prahy. Anonymita dotazníku měla za cíl zajistit otevřenost odpovědí a minimalizovat případné obavy respondentů z vyjádření vlastního názoru na danou problematiku. Získaná data byla následně vyhodnocena pomocí grafů a procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí. V následující části jsou jednotlivé otázky dotazníku postupně analyzovány a interpretovány.

Délka služby u Policie ČR:

27 odpovědí

Graf 1: Graf k otázce č. 1

Zdroj: vlastní zpracování

Analýza odpovědí ukazuje, že mezi respondenty převažují policisté s delší služební praxí. Největší část dotázaných uvedla délku služby v rozmezí 11 až 20 let, přičemž významnou skupinu tvoří také příslušníci policie s praxí 5 až 10 let. Menší zastoupení mají respondenti s délkou služby kratší než pět let, zatímco další část dotázaných vykonává službu u Policie České republiky již déle než dvacet let.

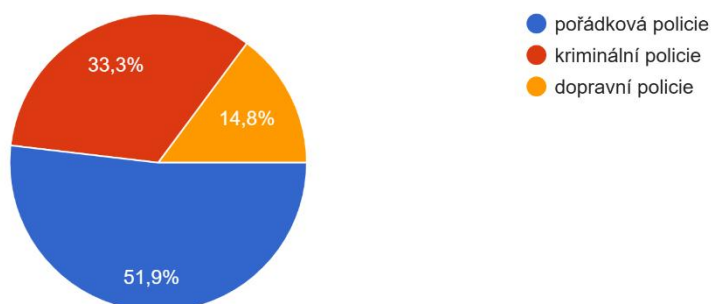
Tato struktura respondentů je z hlediska interpretace výsledků dotazníkového šetření velmi významná. Policisté s delší služební praxí totiž disponují rozsáhlými profesními zkušenostmi a během své kariéry měli možnost setkat se s různými formami kriminality, včetně kriminality drogové. Díky tomu mohou lépe posoudit vývoj drogové problematiky v průběhu času i její aktuální podobu.

Zkušenější příslušníci policie zároveň mohou nabídnout širší pohled na souvislosti mezi drogovou kriminalitou a dalšími bezpečnostními jevy. Jejich odpovědi tak pravděpodobně vycházejí nejen z teoretických znalostí získaných během odborné přípravy, ale především z praktických zkušeností z každodenního výkonu služby.

Z uvedených výsledků lze tedy usuzovat, že získaná data mají poměrně vysokou vypovídací hodnotu, protože vycházejí z názorů policistů, kteří mají dlouhodobou zkušenost s řešením bezpečnostních situací ve veřejném prostoru.

Zařazení u Policie ČR:

27 odpovědí

Graf 2: Graf k otázce č. 2

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura respondentů podle služebního zařazení ukazuje, že největší zastoupení mají příslušníci pořádkové policie. Tito policisté se při výkonu služby nacházejí v přímém kontaktu s veřejností a pravidelně řeší různé situace související s udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti. Významnou část respondentů dále tvoří příslušníci kriminální policie, jejichž činnost je zaměřena především na odhalování a vyšetřování trestné činnosti. Menší skupinu pak představují policisté působící u dopravní policie.

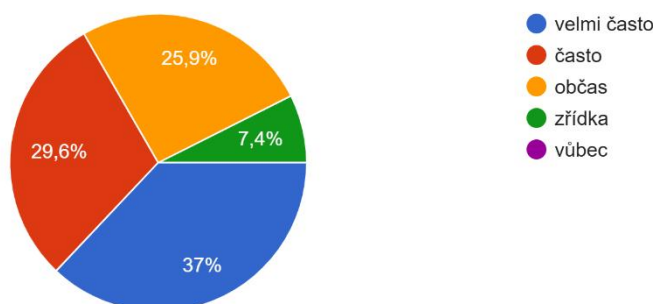
Rozdělení respondentů podle služebního zařazení je důležité především z hlediska interpretace jejich zkušeností s drogovou kriminalitou. Příslušníci pořádkové policie se s drogovou problematikou setkávají zejména při běžné hlídkové činnosti, kontrolách osob nebo při řešení přestupků a narušování veřejného pořádku. Naopak policisté z kriminální služby se s touto problematikou setkávají především v souvislosti s vyšetřováním konkrétních trestných činů nebo při operativní činnosti zaměřené na odhalování organizované drogové kriminality.

Rozmanitost služebního zařazení respondentů tak přispívá k širšímu pohledu na problematiku drog. Výsledky dotazníku totiž neodrážejí pouze zkušenosti policistů z jedné složky policie, ale zahrnují poznatky z různých oblastí policejní práce.

Tato skutečnost zvyšuje relevanci získaných dat a umožňuje komplexnější interpretaci výsledků dotazníkového šetření.

Setkáváte se v praxi s drogovou kriminalitou?

27 odpovědí

Graf 3: Graf k otázce č. 2

Zdroj: vlastní zpracování

Z odpovědí respondentů vyplývá, že policisté se při výkonu služby s drogovou kriminalitou setkávají poměrně často. Většina dotázaných uvedla, že se s tímto typem trestné činnosti setkává velmi často nebo často, zatímco pouze menší část respondentů uvedla, že se s drogovou kriminalitou setkává pouze občas. Zcela minimální počet policistů uvedl, že se s tímto jevem setkává jen výjimečně nebo vůbec.

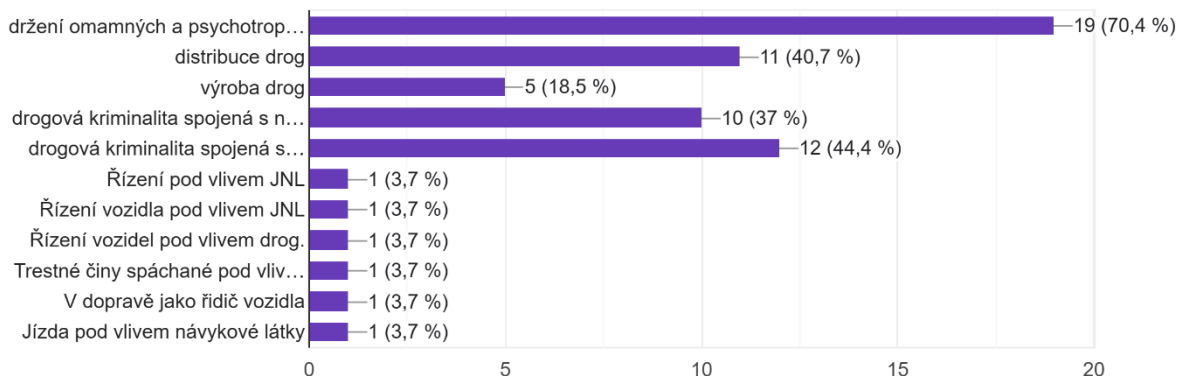
Tyto výsledky potvrzují, že drogová kriminalita představuje významnou součást kriminality, se kterou se policisté v hlavním městě běžně setkávají. Praha jako velké městské centrum s vysokou koncentrací obyvatel, turistů i sociálně znevýhodněných skupin vytváří prostředí, ve kterém se drogová problematika objevuje poměrně často.

Častý kontakt policistů s drogovou kriminalitou zároveň naznačuje, že se jedná o dlouhodobý bezpečnostní problém, který vyžaduje systematickou pozornost bezpečnostních složek. Policisté musí být schopni reagovat nejen na jednotlivé případy držení drog, ale také na organizovanější formy drogové kriminality.

Výsledky dotazníkového šetření tedy potvrzují, že drogová problematika patří mezi důležité oblasti policejní práce a významně ovlivňuje každodenní výkon služby policistů.

S jakými formami drogové kriminality se setkáváte nejčastěji? (možno více odpovědí)

27 odpovědí

Graf 4: Graf k otázce č. 4

Zdroj: vlastní zpracování

Odpovědi respondentů ukazují, že policisté se ve své praxi setkávají s různými formami drogové kriminality. Nejčastěji byla uváděna držba omamných a psychotropních látek, která představuje jednu z nejběžnějších forem drogové kriminality zaznamenávané policií. Poměrně často byla zmiňována také distribuce drog a v menší míře rovněž jejich výroba.

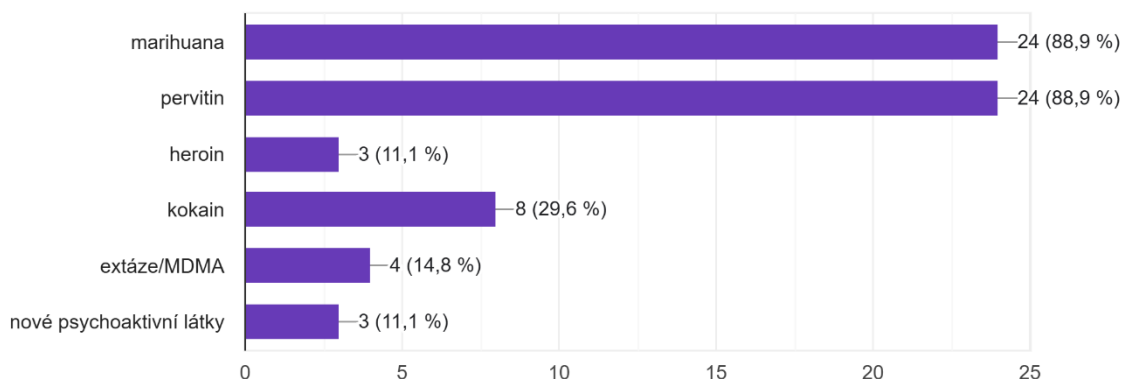
Tyto výsledky naznačují, že drogová kriminalita v praxi policie neznámá pouze problematiku užívání drog jednotlivci, ale zahrnuje širší spektrum trestné činnosti. Policisté se tak setkávají jak s případy držení drog pro vlastní potřebu, tak s organizovanějšími aktivitami spojenými s jejich výrobou a distribucí.

Distribuce a výroba drog představují z hlediska bezpečnosti společnosti závažnější formy drogové kriminality, protože mohou být spojeny s organizovanými skupinami nebo širšími distribučními sítěmi. Odhalování těchto aktivit proto často vyžaduje dlouhodobou operativní práci a spolupráci více složek policie.

Výsledky dotazníkového šetření tak potvrzují, že drogová kriminalita je komplexní jev, který zasahuje různé oblasti kriminality a představuje významnou výzvu pro bezpečnostní složky.

Které drogy se podle Vaší zkušenosti vyskytují nejčastěji? (možno více odpovědí)

27 odpovědí

Graf 5: Graf k otázce č. 5

Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka se zaměřuje na identifikaci konkrétních omamných a psychotropních látek, se kterými se policisté při výkonu služby na území hlavního města Prahy setkávají nejčastěji. Respondenti měli možnost označit více odpovědí, což umožňuje lépe zachytit reálnou situaci v praxi. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že mezi nejčastěji se vyskytujícími drogami podle zkušeností policistů patří především marihuana a pervitin. Tyto dvě látky byly uváděny výrazně častěji než ostatní drogy.

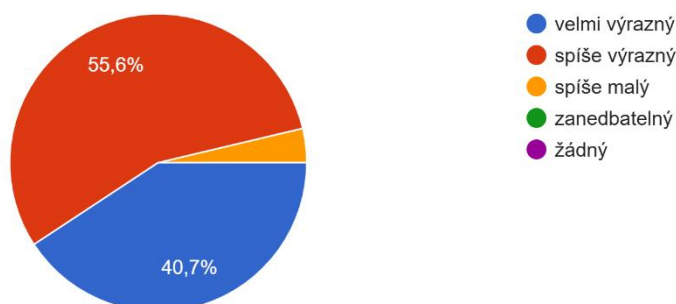
Dominance těchto látek odpovídá dlouhodobým trendům v České republice, kde marihuana patří mezi nejrozšířenější nelegální drogy zejména mezi mladší populací a rekreačními uživateli. Pervitin, tedy metamfetamin, je naopak látkou, která je charakteristická zejména pro české prostředí, a Česká republika je dlouhodobě považována za jednu z evropských zemí s významnou produkcí této drogy. Policisté se proto s pervitinem setkávají nejen v souvislosti s jeho užíváním, ale také při odhalování jeho výroby nebo distribuce.

Vedle těchto dvou drog respondenti uváděli také další látky, například kokain, extázi (MDMA) nebo heroin, jejichž výskyt je však podle odpovědí policistů méně častý. Tyto drogy jsou zpravidla spojovány s určitými sociálními skupinami nebo specifickými prostředími, například nočním životem, hudebními akcemi nebo uzavřenými komunitami uživatelů.

Získané výsledky ukazují, že drogová situace v Praze je poměrně různorodá a policisté se setkávají s širokým spektrem návykových látek. Zároveň však potvrzují, že

některé drogy jsou v prostředí České republiky dlouhodobě dominantní. Tyto poznatky mohou být důležité nejen pro samotnou policejní praxi, ale také pro tvorbu preventivních programů a strategií zaměřených na omezení užívání a distribuce těchto látek.

Jaký vliv má drogová kriminalita na veřejný pořádek?
27 odpovědí

Graf 6: Graf k otázce č. 6
Zdroj: vlastní zpracování

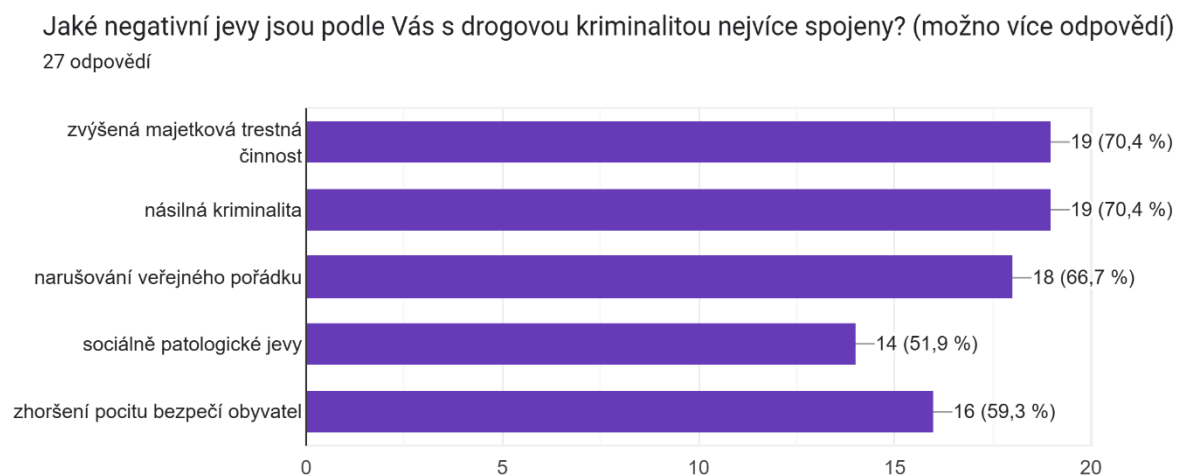
Graf č. 6 se zabývá názorem policistů na to, do jaké míry drogová kriminalita ovlivňuje veřejný pořádek a bezpečnost ve společnosti. Většina respondentů uvedla, že drogová kriminalita má výrazný nebo velmi výrazný vliv na narušování veřejného pořádku. Pouze menší část policistů zastává názor, že vliv drogové kriminality na veřejný pořádek je spíše menší nebo zanedbatelný.

Tento výsledek poukazuje na skutečnost, že drogová problematika není izolovaným jevem, ale často je úzce propojena s dalšími formami sociálně patologického chování. Policisté se v praxi setkávají s řadou situací, kdy užívání drog nebo jejich distribuce vede k narušování veřejného pořádku, například prostřednictvím konfliktního chování osob pod vlivem návykových látek, výskytu drogově závislých osob na veřejných prostranstvích nebo zvýšené kriminality v určitých lokalitách.

Drogová kriminalita může rovněž přispívat ke vzniku sociálně vyloučených lokalit, kde se kumulují různé bezpečnostní problémy. V těchto oblastech se často objevuje nejen užívání a prodej drog, ale také další negativní jevy, například vandalismus, majetková trestná činnost nebo narušování nočního klidu.

Výsledky dotazníkového šetření tedy potvrzují, že policisté vnímají drogovou kriminalitu jako významný faktor ovlivňující bezpečnostní situaci ve veřejném prostoru. Z tohoto důvodu je nezbytné věnovat této problematice zvýšenou pozornost nejen

ze strany policie, ale také dalších institucí, které se podílejí na zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti.

*Graf 7: Graf k otázce č. 7
Zdroj: vlastní zpracování*

Analýza odpovědí respondentů v této části dotazníkového šetření se zaměřuje na identifikaci negativních jevů, které jsou podle zkušeností policistů nejčastěji spojeny s drogovou kriminalitou. Policisté měli možnost označit více odpovědí, což umožnilo zachytit širší spektrum dopadů drogové problematiky na bezpečnostní situaci ve společnosti. Z výsledků vyplývá, že respondenti nejčastěji spojují drogovou kriminalitu s majetkovou trestnou činností, která podle jejich zkušeností představuje jeden z nejvýznamnějších doprovodných jevů spojených s užíváním návykových látek.

Tento výsledek je možné vysvětlit skutečností, že osoby závislé na drogách často potřebují pravidelně získávat finanční prostředky na jejich nákup. V důsledku této potřeby se mohou uchýlovat k různým formám protiprávního jednání, především ke krádežím, vloupáním nebo jiným majetkovým deliktům. Policisté se proto v praxi setkávají s případy, kdy drogová závislost přímo motivuje pachatele k páchaní další trestné činnosti. Tento fenomén je dlouhodobě potvrzován i kriminologickými výzkumy, které poukazují na úzkou provázanost drogové závislosti a majetkové kriminality.

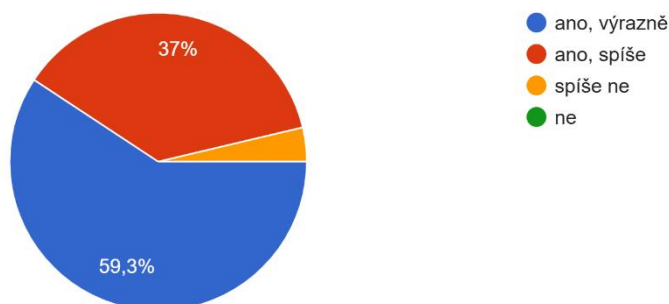
Vedle majetkové trestné činnosti respondenti poměrně často uváděli také násilnou kriminalitu. Ta může souviset například s konflikty mezi uživateli drog, spory mezi distributory návykových látek nebo s agresivním chováním osob, které jsou pod vlivem omamných a psychotropních látek. Násilné projevy mohou vznikat rovněž v situacích,

kdy dochází k nelegálním obchodním transakcím s drogami nebo k řešení sporů mezi jednotlivými aktéry drogové scény.

Dalším významným jevem, který policisté v souvislosti s drogovou kriminalitou zmiňovali, je narušování veřejného pořádku. Tento problém se může projevovat například nevhodným chováním osob na veřejných prostranstvích, zvýšeným výskytem problémových situací v určitých lokalitách nebo opakovanými zásahy policie v místech, kde se koncentrují uživatelé drog. Výsledky tedy naznačují, že drogová kriminalita má komplexní dopady na bezpečnostní situaci ve společnosti a je úzce propojena s dalšími formami trestné činnosti.

Ovlivňuje drogová kriminalita pocit bezpečí obyvatel?

27 odpovědí

Graf 8: Graf k otázce č. 8

Zdroj: vlastní zpracování

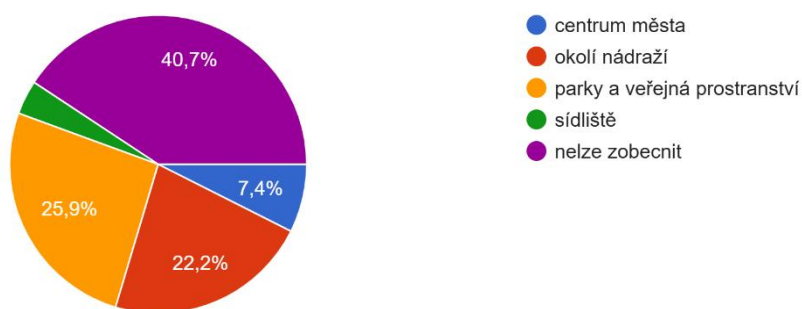
Výsledky další otázky dotazníkového šetření se zaměřují na to, jak policisté vnímají vliv drogové kriminality na subjektivní pocit bezpečí obyvatel. Z odpovědí respondentů vyplývá, že převážná většina policistů je přesvědčena o tom, že drogová kriminalita výrazně nebo alespoň poměrně výrazně ovlivňuje vnímání bezpečnosti ve veřejném prostoru. Pouze menší část respondentů zastává názor, že dopad drogové kriminality na pocit bezpečí obyvatel je spíše omezený.

Subjektivní pocit bezpečí patří mezi významné ukazatele kvality života ve společnosti. I v případech, kdy se obyvatelé přímo nestanou obětí trestného činu, může samotná přítomnost drog nebo osob pod jejich vlivem ve veřejném prostoru vyvolávat pocity nejistoty, obav nebo nedůvěry. Policisté se podle svých zkušeností setkávají například se situacemi, kdy občané upozorňují na výskyt uživatelů drog v parcích, v okolí dopravních uzlů nebo v blízkosti obytných domů.

Tyto situace mohou mít významný vliv na každodenní chování obyvatel. Lidé se mohou začít vyhýbat určitým místům, měnit své každodenní trasy nebo omezovat pohyb ve veřejném prostoru zejména ve večerních hodinách. Takové změny chování mohou postupně ovlivňovat atmosféru v dané lokalitě a přispívat k negativnímu vnímání bezpečnostní situace.

Získané výsledky tedy naznačují, že dopady drogové kriminality nejsou pouze objektivní ve formě trestné činnosti nebo narušování veřejného pořádku, ale mají také významný psychologický rozměr. Policisté vnímají drogovou problematiku jako faktor, který může výrazně ovlivňovat subjektivní pocit bezpečí veřejnosti, a tím i celkové vnímání bezpečnosti ve společnosti.

Ve kterých lokalitách je podle Vašeho názoru drogová kriminalita nejproblematictější?
27 odpovědí

Graf 9: Graf k otázce č. 9
Zdroj: vlastní zpracování

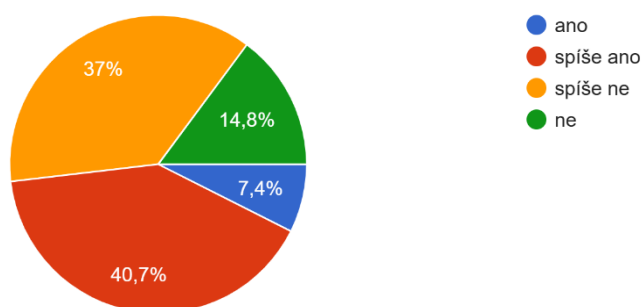
Další část dotazníkového šetření byla zaměřena na identifikaci lokalit, ve kterých se podle zkušeností policistů drogová kriminalita vyskytuje nejčastěji. Respondenti uváděli především centrum města, okolí dopravních uzlů a různá veřejná prostranství, například parky, náměstí nebo jiné frekventované lokality. Tyto výsledky naznačují, že drogová problematika je často spojena s místy, kde se pohybuje velké množství lidí.

Centra velkých měst jsou charakteristická vysokou koncentrací obyvatel, turistů i osob, které město navštěvují pouze krátkodobě. Tato anonymita prostředí může vytvářet příznivé podmínky pro distribuci i užívání drog, protože pachatelé mohou snáze splynout s davem a vyhnout se tak případné kontrole. Policisté se proto v těchto oblastech setkávají s vyšším výskytem drogových deliktů.

Podobná situace může nastávat také v okolí dopravních uzlů, jako jsou vlaková nádraží, autobusová nádraží nebo stanice městské hromadné dopravy. Tyto lokality jsou často místy intenzivního pohybu osob, což může přispívat k výskytu různých sociálně patologických jevů. V některých případech se zde mohou pohybovat i osoby bez domova nebo osoby závislé na drogách.

Současné je však důležité zdůraznit, že drogová kriminalita není omezena pouze na tyto typy lokalit. Policisté se s ní mohou setkávat také v rezidenčních čtvrtích, na sídlištích nebo na okrajích města. Výsledky dotazníkového šetření tedy naznačují, že drogová problematika má poměrně široký geografický rozsah a může se objevovat v různých typech prostředí.

Považujete současná opatření Policie ČR proti drogové kriminalitě za účinná?
27 odpovědí

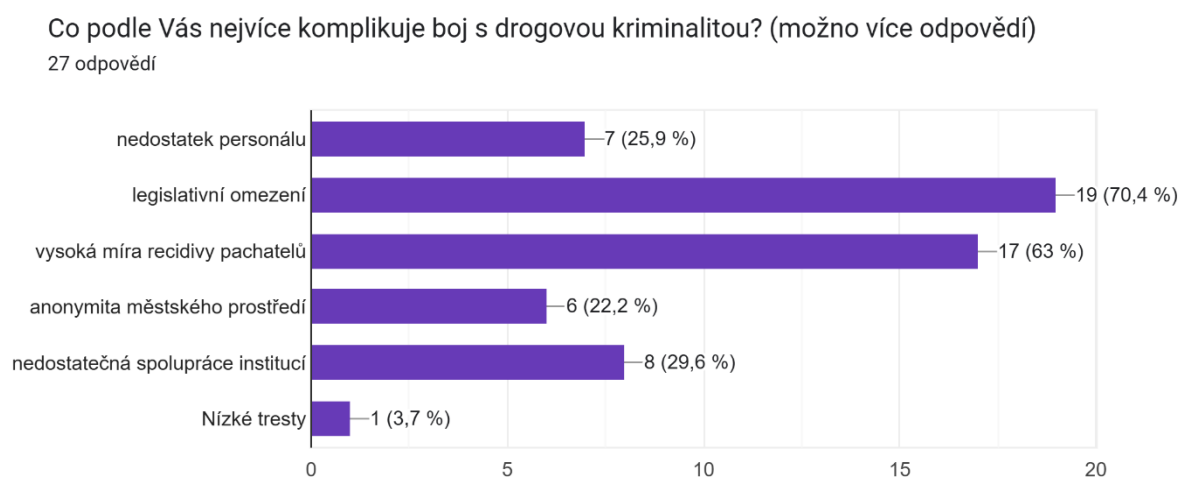
Graf 10: Graf k otázce č. 10
Zdroj: vlastní zpracování

Odpovědi respondentů v této části dotazníku se zaměřují na hodnocení účinnosti opatření, která Policie České republiky využívá při boji proti drogové kriminalitě. Z výsledků vyplývá, že většina policistů považuje tato opatření za spíše účinná nebo účinná. Tento výsledek naznačuje relativně pozitivní hodnocení práce policie v oblasti potírání drogové kriminality.

Pozitivní hodnocení může souviset s využíváním různých nástrojů, které policie při řešení této problematiky používá. Patří mezi ně například operativně pátrací činnost, sledování podezřelých osob, spolupráce s dalšími bezpečnostními složkami nebo specializované útvary zaměřené na odhalování drogové trestné činnosti. Tyto postupy mohou přispívat k odhalování výroby, distribuce i nelegálního obchodování s omamnými a psychotropními látkami.

Na druhou stranu se v odpovědích respondentů objevily také kritičtější názory, podle nichž nejsou současná opatření vždy dostatečně efektivní. Tento postoj může odrážet zkušenosti policistů z praxe, kde se často setkávají s opakovanou trestnou činností stejných pachatelů nebo s obtížným dokazováním některých drogových trestných činů.

Výsledky tedy ukazují, že policie disponuje relativně širokým spektrem nástrojů pro boj s drogovou kriminalitou, avšak jejich účinnost může být ovlivněna řadou faktorů. Mezi ty patří například legislativní omezení, nedostatek personálních kapacit nebo neustále se proměňující charakter drogové scény.

Graf 11: Graf k otázce č. 11
Zdroj: vlastní zpracování

Z pohledu respondentů představují některé faktory významnou překážku při efektivním boji proti drogové kriminalitě. Policisté ve svých odpovědích nejčastěji uváděli legislativní omezení, nedostatek personálních kapacit a vysokou míru recidivy pachatelů. Tyto faktory podle jejich zkušeností výrazně komplikují každodenní práci policie v oblasti odhalování a potírání drogové trestné činnosti.

Legislativní omezení mohou podle policistů souviset například se složitostí právních procesů nebo s obtížností dokazování některých trestných činů souvisejících s drogami. V praxi může být například problematické prokázat úmysl distribuce drog nebo získat dostatek důkazů pro zahájení trestního stíhání. Tyto okolnosti mohou vést k prodlužování vyšetřování a zvyšování administrativní náročnosti práce policie.

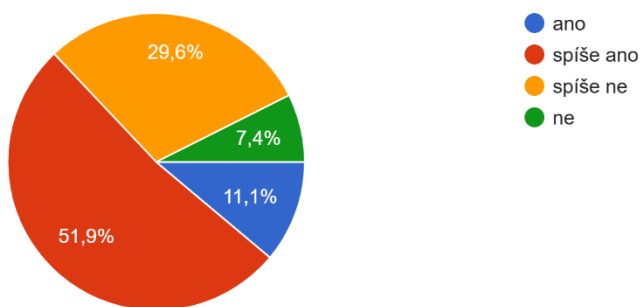
Dalším významným problémem je podle respondentů nedostatek personálních kapacit. Policie často musí řešit velké množství různých bezpečnostních situací současně,

což může omezovat možnosti dlouhodobého sledování podezřelých osob nebo rozpracování složitějších případů drogové kriminality. Nedostatek policistů tak může mít negativní dopad na efektivitu boje proti této formě trestné činnosti.

Významnou roli hraje také vysoká míra recidivy pachatelů drogové kriminality. Policisté se v praxi setkávají s případy, kdy se stejné osoby opakovaně vracejí k páčání trestné činnosti i po předchozím odsouzení. Tento jev může výrazně komplikovat snahu o dlouhodobé omezení drogové kriminality a představuje jeden z klíčových problémů při jejím řešení.

Je spolupráce Policie ČR s dalšími subjekty (Městská policie, sociální služby, zdravotnictví) dostatečná?

27 odpovědí

Graf 12: Graf k otázce č. 12
Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka dotazníku byla zaměřena na hodnocení spolupráce Policie České republiky s dalšími institucemi, které se podílejí na řešení drogové problematiky. Mezi tyto subjekty patří například městská policie, zdravotnická zařízení, sociální služby nebo různé neziskové organizace. Z odpovědí respondentů vyplývá, že většina policistů hodnotí tuto spolupráci jako spíše dobrou nebo velmi dobrou.

Efektivní spolupráce mezi jednotlivými institucemi je v oblasti drogové problematiky velmi důležitá, protože se jedná o komplexní společenský problém, který nelze řešit pouze prostřednictvím represivních opatření. Policie se zaměřuje především na potírání trestné činnosti, zatímco jiné instituce se věnují například léčbě závislostí, sociální práci nebo realizaci preventivních programů.

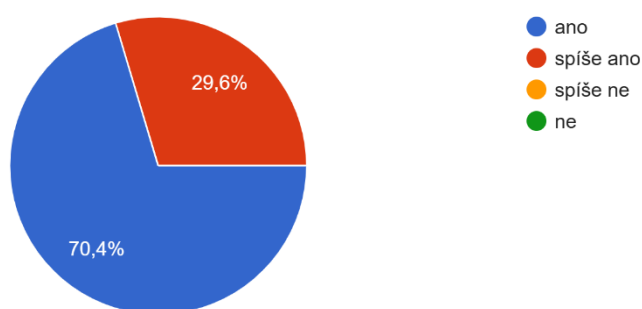
Koordinace činností mezi těmito subjekty může přispívat k efektivnějšímu řešení drogové problematiky. Například spolupráce se zdravotnickými zařízeními může pomoci

při zajištění léčby osob závislých na drogách, zatímco sociální služby mohou poskytovat podporu osobám, které se snaží začlenit zpět do běžného života.

Výsledky dotazníkového šetření tedy naznačují, že policisté vnímají meziinstitucionální spolupráci jako důležitý prvek při řešení drogové kriminality. Propojení represivních, preventivních a sociálních přístupů může přispět k účinnějšímu řešení tohoto komplexního problému.

Měla by být podle Vás represivní politika v oblasti drog přísnější?

27 odpovědí

Graf 13: Graf k otázce č. 13
Zdroj: vlastní zpracování

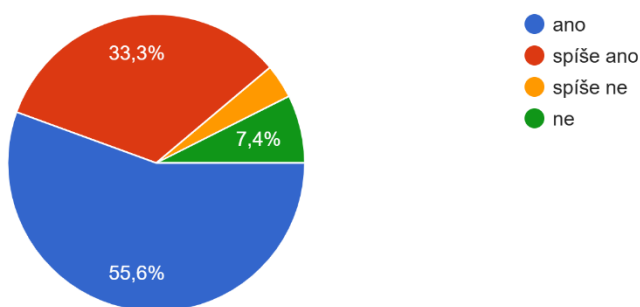
Názory policistů na přísnost současné drogové politiky představují další zajímavý aspekt dotazníkového šetření. Z odpovědí respondentů vyplývá, že většina z nich se domnívá, že by drogová politika měla být spíše přísnější než v současnosti. Tento postoj může odrážet jejich každodenní zkušenosti z výkonu služby, během kterého se setkávají s negativními důsledky užívání a distribuce drog.

Policisté se při své práci setkávají nejen s osobami závislými na drogách, ale také s organizovanějšími formami drogové kriminality, které mohou představovat významné bezpečnostní riziko. Přísnější přístup k drogové problematice by podle některých respondentů mohl mít preventivní účinek a přispět ke snížení výskytu drogové trestné činnosti.

Na druhou stranu je otázka přísnosti drogové politiky dlouhodobě předmětem odborných diskusí. Vedle represivního přístupu existují také strategie, které se zaměřují na prevenci, léčbu závislostí nebo minimalizaci rizik spojených s užíváním drog. Tyto přístupy zdůrazňují, že drogová problematika není pouze otázkou trestního práva, ale také zdravotní a sociální politiky.

Výsledky dotazníku tedy ukazují, že policisté mají na drogovou politiku poměrně jednoznačný názor, který je ovlivněn jejich profesními zkušenostmi. Zároveň však naznačují, že řešení drogové problematiky vyžaduje komplexní přístup, který bude zohledňovat různé aspekty tohoto společenského jevu.

Považujete prevenci (osvěta, práce s rizikovými skupinami) za důležitou součást boje proti drogové kriminalitě?
27 odpovědí

Graf 14: Graf k otázce č. 14
Zdroj: vlastní zpracování

Poslední uzavřená otázka dotazníkového šetření se zaměřovala na význam prevence v boji proti drogové kriminalitě. Z odpovědí respondentů vyplývá, že naprostá většina policistů považuje preventivní opatření za velmi důležitou nebo alespoň spíše důležitou součást řešení této problematiky. Tento výsledek naznačuje, že policisté si uvědomují význam preventivního přístupu při omezování užívání drog i související trestné činnosti.

Prevence může zahrnovat širokou škálu aktivit, jejichž cílem je především snižování rizika vzniku drogové závislosti. Patří mezi ně například vzdělávací programy zaměřené na mladé lidi, informování veřejnosti o rizicích spojených s užíváním drog nebo spolupráce škol, komunitních organizací a bezpečnostních složek při realizaci preventivních projektů.

Důležitou roli mohou hrát také programy zaměřené na včasnou identifikaci rizikového chování a na podporu osob, které se nacházejí v obtížné životní situaci. Včasná intervence může přispět k tomu, že se potenciální uživatelé drog nedostanou do fáze závislosti, která bývá často spojena s dalšími sociálními a kriminálními problémy.

Výsledky dotazníkového šetření tedy potvrzují, že policisté vnímají prevenci jako důležitý nástroj v boji proti drogové kriminalitě. Kombinace preventivních opatření, léčby závislostí a represivních zásahů může představovat komplexní strategii, která má větší potenciál přispět k dlouhodobému omezení drogové problematiky ve společnosti.

Otázka č. 15 „Jak se podle Vaší osobní zkušenosti v posledních letech vyvíjí drogová kriminalita?“ byla zaměřena na subjektivní pohled policistů na danou problematiku. Z jejich odpovědí vyplynulo, že za nejzávažnější považují především agresivní a nepředvídatelné chování osob pod vlivem drog, které komplikuje služební zákroky a zvyšuje riziko pro policisty. Dále upozorňovali na řízení pod vlivem návykových látek a související majetkovou trestnou činnost motivovanou získáním prostředků na drogy. Zmíněna byla také zdravotní rizika a administrativní náročnost těchto případů.

Na otázku č. 16 „Jaké konkrétní problémy v souvislosti s drogovou kriminalitou považujete při výkonu služby za nejzávažnější?“ respondenti uváděli, že vliv této problematiky na každodenní výkon služby je velmi výrazný. Většina policistů vnímá kontakt s drogovou kriminalitou jako běžnou součást své práce, zejména ve městech s vyšším výskytem užívání drog či na specializovaných útvarech. Uváděli, že se tato problematika promítá především do řešení majetkové trestné činnosti, narušování veřejného pořádku a dopravních přestupků. Zároveň upozorňovali na zvýšenou pracovní zátěž, vyšší administrativní náročnost a rizikovější služební zákroky, které kladou nároky jak na fyzickou připravenost, tak i psychickou odolnost.

Na otázku č. 17 „Jak drogová kriminalita podle Vašeho názoru ovlivňuje každodenní výkon služby příslušníků Policie ČR v Praze?“ respondenti poukazovali zejména na psychologické a organizační aspekty této problematiky. Uváděli například obtížnost provádění procesních úkonů s osobami pod vlivem návykových látek, které mohou být agresivní nebo nereálně vnímat situaci, a s tím související obavy o vlastní zdraví z důvodu možného kontaktu s infekčními látkami. Dále zmiňovali častou recidivu pachatelů a složitost legislativy, která může komplikovat a prodlužovat vyšetřování, čímž zvyšuje náročnost každodenní služby policistů.

Na otázku č. 18 „Jaká opatření by podle Vás nejvíce přispěla ke snížení drogové kriminality v Praze?“ respondenti nejčastěji uváděli potřebu zpřísnění legislativy a zavedení přísnějších trestů, zejména v oblasti výroby a distribuce drog. Za důležité

považovali také posílení personálních kapacit Policie ČR a snížení administrativní zátěže, což by umožnilo efektivnější řešení jednotlivých případů.

Dále zdůrazňovali význam prevence a osvěty, především u dětí a mládeže, a nutnost zlepšení spolupráce mezi jednotlivými institucemi. Někteří respondenti poukazovali také na přínos terénních programů pro závislé osoby a na potřebu omezit dostupnost drog, což by vedlo ke snížení celkové kriminality i zatížení policie.

Celkově lze shrnout, že policisté vnímají drogovou kriminalitu jako komplexní a mnohvrstevný problém, který se promítá do jejich každodenní práce jak z hlediska rizika a bezpečnosti, tak z hlediska organizačního a psychického zatížení. K efektivnímu omezení drogové kriminality je podle jejich zkušeností nezbytná kombinace represivních opatření, preventivní osvěty, adekvátní legislativy a dostatečných personálních kapacit.

Závěr

Drogová kriminalita představuje dlouhodobě významný bezpečnostní a společenský problém, který negativně ovlivňuje nejen samotné uživatele návykových látek, ale také širší společnost. Její dopady se promítají do oblasti veřejného pořádku, kriminality, zdravotnictví i sociální sféry. V prostředí velkých měst, jakým je například hlavní město Praha, je tato problematika obzvláště výrazná, a to především v důsledku vysoké koncentrace obyvatel, anonymity městského prostředí a existence různých sociálních skupin.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo analyzovat dopady drogové kriminality na bezpečnost a veřejný pořádek na území hlavního města Prahy a současně zhodnotit zkušenosti a názory příslušníků Policie České republiky, kteří se s touto problematikou setkávají při výkonu služby. Za účelem naplnění tohoto cíle byla práce rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřila na vymezení základních pojmů souvisejících s drogovou problematikou, klasifikaci drog podle různých hledisek, příčiny vzniku drogové kriminality a legislativní rámec jejího postihování v České republice. Zároveň byly analyzovány dopady drogové kriminality na bezpečnost společnosti a na veřejný pořádek.

Praktická část práce byla založena na kvantitativním výzkumu formou dotazníkového šetření mezi příslušníky Policie České republiky působícími na území hlavního města Prahy. Cílem tohoto šetření bylo získat informace o jejich zkušenostech s drogovou kriminalitou, o frekvenci setkávání se s tímto typem trestné činnosti, o nejčastějších formách drogové kriminality a o jejich názorech na účinnost současných opatření zaměřených na její potírání. Dotazníkové šetření bylo realizováno anonymně a zúčastnilo se ho celkem 27 respondentů.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že drogová kriminalita je z pohledu policistů běžnou součástí jejich každodenní služby. Respondenti se s ní setkávají poměrně často, a to jak v podobě držení drog pro vlastní potřebu, tak v souvislosti s jejich výrobou nebo distribucí. Tyto skutečnosti potvrzují, že drogová kriminalita představuje komplexní fenomén, který zahrnuje široké spektrum trestné činnosti a vyžaduje systematický přístup ze strany bezpečnostních složek.

Z odpovědí respondentů dále vyplynulo, že mezi nejčastěji se vyskytující drogy v praxi policie patří především marihuana a pervitin. Tento výsledek odpovídá dlouhodobým trendům v České republice, kde jsou tyto látky považovány za nejrozšířenější nelegální drogy. Policisté se s nimi setkávají nejen v souvislosti s jejich užíváním jednotlivci, ale také při odhalování jejich výroby a distribuce. Takové aktivity jsou často spojeny s organizovanou trestnou činností, což zvyšuje jejich závažnost a náročnost při odhalování.

Výsledky výzkumu rovněž naznačují, že drogová kriminalita má významný dopad na bezpečnostní situaci ve městě a na každodenní práci policistů. Nejde pouze o samotné drogy, ale také o další související trestnou činnost, jako jsou majetkové delikty, násilná kriminalita nebo narušování veřejného pořádku. Policisté proto vnímají drogovou kriminalitu jako komplexní a mnohvrstevný problém, který vyžaduje kombinaci represivních i preventivních opatření.

Na základě získaných poznatků lze konstatovat, že boj proti drogové kriminalitě vyžaduje nejen efektivní práci bezpečnostních složek, ale také širší spolupráci dalších institucí, například v oblasti prevence, sociální práce, zdravotnictví a vzdělávání. Významnou roli hraje také legislativní rámec a dostupnost preventivních programů zaměřených především na mladou populaci, která je z hlediska užívání drog považována za rizikovou skupinu.

Zpracování této bakalářské práce přispělo k hlubšímu pochopení problematiky drogové kriminality a jejích dopadů na bezpečnost a veřejný pořádek. Zároveň poskytlo přehled o zkušenostech příslušníků Policie České republiky, kteří se s tímto jevem setkávají v každodenní praxi. Získané poznatky mohou sloužit jako podklad pro další odbornou diskusi o možnostech zefektivnění prevence i represivních opatření v oblasti drogové kriminality.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. NUTT, David. *Drugs without the hot air*. UIT Cambridge, 2012. ISBN 0857844962.
2. NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 5., rozšířené vydání. Praha: Portál, 2018. 256 s. ISBN 978-80-262-1357-4.
3. MIOVSKÝ, Michal. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008. 548 s. ISBN 978-80-247-0865-2.
4. PRESL, Jiří. *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?* 2. rozš. vyd. Medica. Praha: Maxdorf, 1995. 85 s. ISBN 80-85800-18-7
5. JOHN, Radek a PRESL, Jiří. *Drogy: 106 otázek a odpovědí*. Praha: Medea Kultur, 1996. 83 s.
6. MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby* Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
7. VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vydání třetí, rozšířené. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.
8. NEŠPOR, Karel. *Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. Ilustrace Irena ŠAFRÁNKOVÁ. Praha: Sportpropag, 1995. 160 s.
9. MIOVSKÝ, Michal. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN, 2010. 260 s. ISBN 978-80-87258-47-7.
10. FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Psyché. Praha: Grada, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0.
11. MAREČKOVÁ, Jana; ORLÍKOVÁ, Barbora; MINAŘÍK, Jakub; KORYNTOVÁ, Gabriela; JUSTINOVÁ, Jana et al. *Drogy – otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.
12. GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie, drogy: účinky, terapie*. Praha: Ikar, 2001. 143 s. ISBN 80-7202-950-9.
13. KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.

14. ROUBALOVÁ, Michaela. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. 109 s. ISBN 978-80-7338-180-6.
15. ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7338-151-6.
16. ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. 3376 s. ISBN 978-80-7400-807-8.
17. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné*. Praha: Leges, 2017. 776 s. ISBN 978-80-7502-212-7

Elektronické zdroje

1. Policie České republiky. *Oficiální web Policie ČR* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz>
2. Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. *Drogy-info.cz* [online]. [cit. 2026-03-03]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz>
3. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA). *European Drug Report* [online]. [cit. 2026-03-03]. Dostupné z: <https://www.emcdda.europa.eu>
4. Český statistický úřad. *Statistiky kriminality* [online]. [cit. 2026-02-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>
5. Ministerstvo vnitra České republiky. *Oficiální web MVČR* [online]. [cit. 2026-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz>

Ostatní zdroje – akademické práce

1. CHYŠKOVÁ, Monika. *Aktuální drogy a veřejnost*. Absolventská práce, vedoucí Mgr. Jiří Šelep. Praha: VOPŠ CEDUK, 2025. 72 s.

Seznam zkratek

OPL – omamné a psychotropní látky

TZ – trestní zákoník

NPS – nové psychoaktivní látky

MDMA – 3,4-methylenedioxy-N-methylamfetamin (extáze)

LSD – diethylamid kyseliny lysergové

THC – tetrahydrokanabinol

HCV – virus hepatitidy C

HIV – virus lidské imunodeficiency

CNS – centrální nervový systém

Seznam grafů a obrázků

Graf 1: Graf k otázce č. 1 Zdroj: vlastní zpracování.....	46
Graf 2: Graf k otázce č. 2 Zdroj: vlastní zpracování.....	47
Graf 3: Graf k otázce č. 2 Zdroj: vlastní zpracování.....	48
Graf 4: Graf k otázce č. 4 Zdroj: vlastní zpracování.....	49
Graf 5: Graf k otázce č. 5 Zdroj: vlastní zpracování.....	50
Graf 6: Graf k otázce č. 6 Zdroj: vlastní zpracování.....	51
Graf 7: Graf k otázce č. 7 Zdroj: vlastní zpracování.....	52
Graf 8: Graf k otázce č. 8 Zdroj: vlastní zpracování.....	53
Graf 9: Graf k otázce č. 9 Zdroj: vlastní zpracování.....	54
Graf 10: Graf k otázce č. 10 Zdroj: vlastní zpracování.....	55
Graf 11: Graf k otázce č. 11 Zdroj: vlastní zpracování.....	56
Graf 12: Graf k otázce č. 12 Zdroj: vlastní zpracování.....	57
Graf 13: Graf k otázce č. 13 Zdroj: vlastní zpracování.....	58
Graf 14: Graf k otázce č. 14 Zdroj: vlastní zpracování.....	59

Seznam příloh

Příloha I.- Dotazník..... 69

Přílohy

Příloha I.- Dotazník

1. Délka služby u Policie ČR:
 - méně než 5 let
 - 5–10 let
 - 11–20 let
 - více než 20 let

2. Zařazení u Policie ČR:
 - pořádková policie
 - kriminální policie
 - dopravní policie
 - jiné: _____

3. Setkáváte se ve své praxi s drogovou kriminalitou?
 - Velmi často
 - Často
 - Občas
 - Zřídka
 - Vůbec

4. S jakými formami drogové kriminality se setkáváte nejčastěji? (možno více odpovědí)
 - držení omamných a psychotropních látek
 - distribuce drog
 - výroba drog
 - drogová kriminalita spojená s násilím
 - drogová kriminalita spojená s majetkovou trestnou činností
 - jiné: _____

5. Které drogy se podle Vaší zkušenosti v Praze vyskytují nejčastěji?
 - Marihuana
 - Pervitin
 - Heroin
 - Kokain
 - extáze / MDMA
 - nové psychoaktivní látky
 - jiné: _____

6. Jaký vliv má drogová kriminalita na veřejný pořádek?
 - velmi výrazný

- spíše výrazný
- spíše malý
- zanedbatelný
- žádný

7. Jaké negativní jevy jsou podle Vás s drogovou kriminalitou nejvíce spojeny? (možno více odpovědí)

- zvýšená majetková trestná činnost
- násilná kriminalita
- narušování veřejného pořádku
- sociálně patologické jevy
- zhoršení pocitu bezpečí obyvatel
- jiné: _____

8. Ovlivňuje drogová kriminalita pocit bezpečí obyvatel?

- ano, výrazně
- ano, spíše
- spíše ne
- ne

9. V kterých lokalitách je podle Vašeho názoru drogová kriminalita nejproblematičtější?

- centrum města
- okolí nádraží
- parky a veřejná prostranství
- sídliště
- nelze zobecnit

10. Považujete současná opatření Policie ČR proti drogové kriminalitě za účinná?

- Ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

11. Co podle Vás nejvíce komplikuje boj s drogovou kriminalitou? (možno více odpovědí)

- nedostatek personálu
- legislativní omezení
- vysoká míra recidivy pachatelů
- anonymita městského prostředí
- nedostatečná spolupráce institucí
- jiné: _____

12. Je spolupráce Policie ČR s dalšími subjekty (Městská policie, sociální služby, zdravotnictví) dostatečná?

- Ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

13. Měla by být podle Vás represivní politika v oblasti drog přísnější?

- Ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

14. Považujete prevenci (osvěta, práce s rizikovými skupinami) za důležitou součást boje proti drogové kriminalitě?

- Ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

15. Jak se podle Vaší osobní zkušenosti v posledních letech vyvíjí drogová kriminalita?

.....

16. Jaké konkrétní problémy v souvislosti s drogovou kriminalitou považujete při výkonu služby za nejzávažnější?

.....

17. Jak drogová kriminalita podle Vašeho názoru ovlivňuje každodenní výkon služby příslušníků Policie ČR v Praze?

.....

18. Jaká opatření by podle Vás nejvíce přispěla ke snížení drogové kriminality v Praze?

.....